Taipalsaaren kunta

Talousarvio 2024

Taloussuunnitelma 2025 – 2026

Kunnanhallitus	4.12.2023 § 224
Kunnanvaltuusto	12.12.2023 § 67

SISÄLLYSLUETTELO

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT ... 4
1.1 Taloussuunnittelun perusteet ... 4
1.2 Suunnittelun taloudelliset perusteet ... 4
1.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden ennuste ... 4
1.2.2 Taipalsaaren kuntatalouden perusteet ... 5
1.2.3 Verotulot ... 6
1.2.4 Valtionosuudet ... 7
1.3 Kuntastrategia ja muut suunnitteluperusteet ... 8
1.3.1 Väestön rakenne ja väestömäärän kehitys ... 9
1.3.2 Työpaikat ... 11
1.4 Riskianalyysi ... 11
2. TALOUSARVION SITOVUUS, SEURANTA JA STRATEGISET TAVOITTEET ... 13
2.1 Talousarvion sitovuus ja tilivelvolliset ... 13
2.2 Talousarvion seuranta ... 15
2.3 Strategiset tavoitteet ... 15
3. KÄYTTÖTALOUSOSA ... 17
3.1 Ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen meno- ja tulolajeittain ... 17
3.2 Talousarvion sisäiset erät ... 18
3.3 Talousarvio ja -suunnitelma / Tuloslaskelmat 2022 – 2026 ... 19
3.4. Tehtäväalueiden tuloarviot, määrärahat ja tavoitteet ... 21
100 Vaalit ... 21
200 Tarkastus ja arviointi ... 21
30 Konsernihallinto ... 21
300 Hallintopalvelut ... 22
320 Elinvoimapalvelut ... 23
330 Sosiaali- ja terveyspalvelut ... 25
40 Sivistyspalvelut ... 27
400 Sivistyspalveluiden hallinto ... 27
405 Ruokapalvelut ... 28
480 Varhaiskasvatus ... 31
490 Kulttuuri ja vapaa-aika ... 33
50 Tekniset palvelut ... 35
500 Teknisten palveluiden hallinto ... 35
510 Kaavoitus ... 37
570 Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut ... 38

575 Liikenneväylät 39
580 Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet 40
590 Vesihuoltolaitos 42
4. TULOSLASKELMAOSA 44
4.1 Tuloslaskelmaosan tuloarviot ja määrärahat 44
5. RAHOITUSOSA 46
5.1 Rahoituslaskelma 46
6. HENKILÖSTÖOSA 48
6.1 Henkilöstön lukumäärä 48
6.2 Henkilöstökulut 48
7. INVESTOINTIOSA 49
7.1 Investointiohjelma 2024 ja investointisuunnitelma 2025 – 2026 49
8. KONSERNIOSA 51
8.1 Tytäryhtiöiden tavoitteet taloussuunnittelukauden vuosille 2024 - 2026 51

1. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

1.1 Taloussuunnittelun perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

1.2 Suunnittelun taloudelliset perusteet

1.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden ennuste

Suomen Pankin syyskuun 2023 väliennusteen mukaan bruttokansantuote supistuu 0,2 % vuonna 2023. Toipuminen taantumasta lähtee käyntiin jähmeästi vuonna 2024. Bruttokansantuotteen kasvu on vuonna 2024 hitaampaa kuin Suomen Pankin kesäkuun ennusteessa, vain 0,2 %. Vuonna 2025 talouskasvu vauhdittuu, mutta vain 1,4 prosenttiin.

Pitkään vahvistunut työllisyys notkahtaa taantumassa. Vuoden 2024 aikana 20–64-vuotiaiden työllisyysaste vajoaa 77,7 prosenttiin. Vuonna 2025 talouskasvun voimistuessa työllisten määräkin alkaa taas kasvaa ja työllisyysaste palautuu lähelle vuoden 2022 tasoa. Kotitalouksien ostovoimaa rasittavat kallistuneet hinnat, mutta ansiotason nousu ja inflaation hidastuminen parantavat kotitalouksien mahdollisuuksia kuluttaa. Inflaatio hidastuu yhteen prosenttiin vuonna 2024, mutta palveluiden hintojen nousu jatkuu vielä aiempaa nopeampana.

Ennusteen riskit painottuvat heikomman kehityksen suuntaan. Geopoliittinen vastakkainasettelu ja korkojen nousun välittyminen talouteen saattavat tuottaa negatiivisia kehityskulkuja. Kansainvälisen talouden hitaampi kasvu vähentäisi entisestään suomalaisten yritysten mahdollisuuksia viennin lisäämiseen. Korkotason nousu jarruttaa myös investointeja ja vaikuttaa kiinteistömarkkinoiden toimintaan. Suomessa asuinrakentamisen näkymät ovat heikentyneet nopeasti asuntomarkkinoiden jähmettymisen

vuoksi, ja alan vaikeudet saattavat kärjistyä ja heijastua ennustettua voimakkaammin työllisyyteen ja talouteen. (*Lähde: Suomen Pankin tiedote 15.9.2023*)

Kuntatalous on ollut erittäin vahvaa vuonna 2023, johtuen poikkeuksellisesta verotulokertymästä. Kuntaliiton pääekonomisti Minna Punakallion sanoin: *”Poikkeukselliset, sote-uudistuksen verohäntien vahvistamat maan keskiarvoluvut kätkevät taakseen kuitenkin sen, että kunnittaiset vaihtelut talouden tilassa ovat huomattavan suuret. Taloudellinen menestys ei seuraa pelkästään kunnan elinvoimaa tai hyvää päätöksentekokykyä, vaan riippuu nyt harvinaisen paljon vuosien 2022 ja 2023 taitekohtaan ajoittuvan sote-siirtolaskelman vaikutuksista kunnan menoihin ja tuloihin. Yksittäisen kunnan siirtyvien kustannusten ja tulojen välillä voi olla suuria eroja, mikä aikaansaa sen, että osalla kunnista sote-siirto parantaa niin sanottua kunnan talouden tasapainoa ja osalla se heikentää sitä.*

Tilanteen repivyys alkaa näkyä kuntakentässä toden teolla vuodesta 2024 eteenpäin, kun kustannukset nousevat, talouskasvu kehittyy vaimeasti ja poikkeukselliset veroerät väistyvät kuntien tilityksistä pois. Tulopohjaa leikkaa lisää myös sote-siirtolaskelman tarkentuminen, kun reilun 200 miljoonan euron lisäleikkaus nettoutetaan pois monien kuntien valtionosuusmäärärahasta. Kaikkien kuntien valtionosuuksia nipistää kuluvalla hallituskaudella yhden prosenttiyksikön indeksijarru.”

1.2.2 Taipalsaaren kuntatalouden perusteet

Kunnan toiminnan painopisteitä ohjaa valtuustossa 16.2.2022 (10 §) hyväksytty kuntastrategia vuosille 2022 - 2025. Strategian visiona on Parasta elämää. Ja sen painopisteinä ovat Kaikenikäiset samassa veneessä, Luonto ja Tasapainoinen talous.

Vuoden 2024 talousarviota ja vuosien 2025 – 2026 taloussuunnitelmaa on laadittu tilanteessa, jossa sote-uudistuksen jälkeinen rahoitus ja talouden suhdanne näkyvät kunnan verorahoituksessa. Verorahoitus alenee vuoden 2023 arvioidusta toteumasta n. 1,05 milj. euroa.

Talousarvion raamitusta on läpikäyty valtuuston iltakoulussa elokuun lopulla. Tavoitteena on suunnittelukauden talouden tasapaino. Näkemystä talouden tilannekuvaan saatiin FCG:n laatiman painelaskelman pohjalta. Sen pohjalta kunnan talousennuste on alijäämäinen vuodesta 2024 alkaen. Vuodesta 2027 alkaen ns. talouden puskurit on menetetty ja taseessa on alijäämää. Vuosikate kääntyy negatiiviseksi vuonna 2028. Tässä tilanteessa tulorahoituksella ei voida rahoittaa investointeja, joten lainakanta monikertaistuu vuoteen 2030 mennessä, nousten maan keskimääräisen tason yläpuolelle. Konsernin alijäämäkriteeri täyttyy vuonna 2029. Tämän tilannekuvan taustalla on verorahoituksen tason jyrkkä alenema.

Talousarvion raamissa palkkojen nousun arvioitiin uusien työehtosopimusten kustannusvaikutusten mukaisesti kolme (3) prosenttia. Muissa ei-kiinteiden sopimusten kustannuksissa kasvuraami arvioitiin kahteen (2) prosenttiin. Kaikkien kulujen kohdalla määrärahoja tarkasteltiin kriittisesti talousarvio-ohjeistuksen mukaisesti.

Käyttötalouden toimintatuotot ja -kulut on eritelty luvussa 3 Käyttötalousosa.

Verorahoituksen (verot ja valtionosuudet) määräksi on arvioitu yhteensä 13.274.979 euroa (Ta 2023: 14.600.962 euroa). Valtionosuuksia on arvioitu kertyvän 2.211.979 euroa (Ta 2023: 2.846.942 euroa).

1.2.3 Verotulot

Kunnan verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta. Talousarvio 2024 on laadittu käyttäen kunnanvaltuuston hyväksymiä tulovero- sekä kiinteistöveroprosentteja. Vuodelle 2024 säädetty tuloveroprosentti on 8,40 %.

Tuloveroprosentin kehitys on vuosina 2012 - 2024 ollut seuraava:

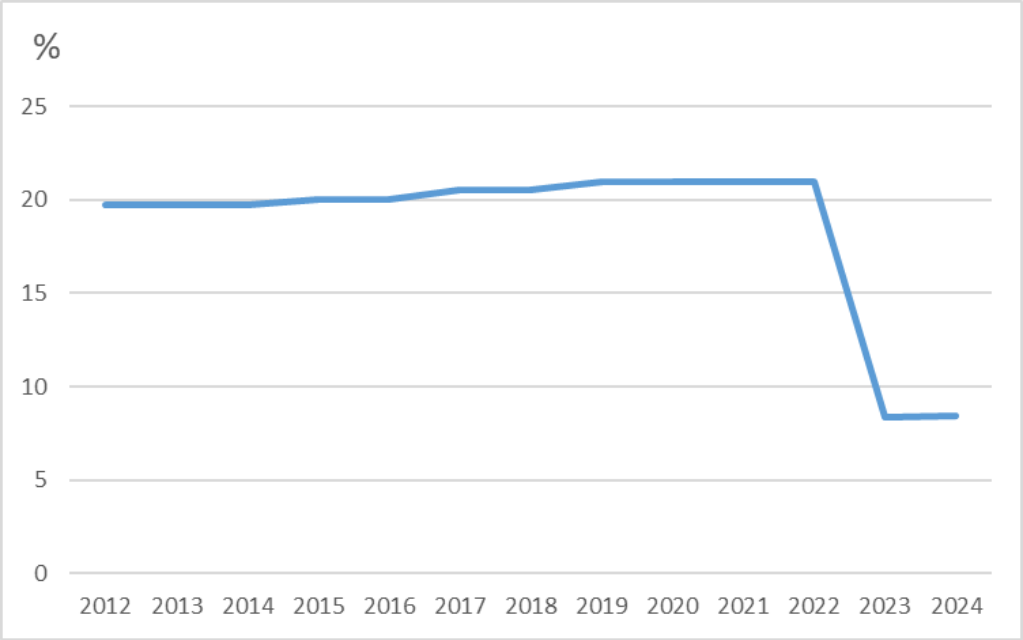

Verohallinnon ja kuntaliiton verotulojen ennustekehikon mukaan efektiivinen kunnallisveroaste 2024 Taipalsaarella veroprosentin 8,40 %:sta laskien vähennysjärjestelmä huomioon ottaen on 6,54 % (Ta 2023: 6.42 %).

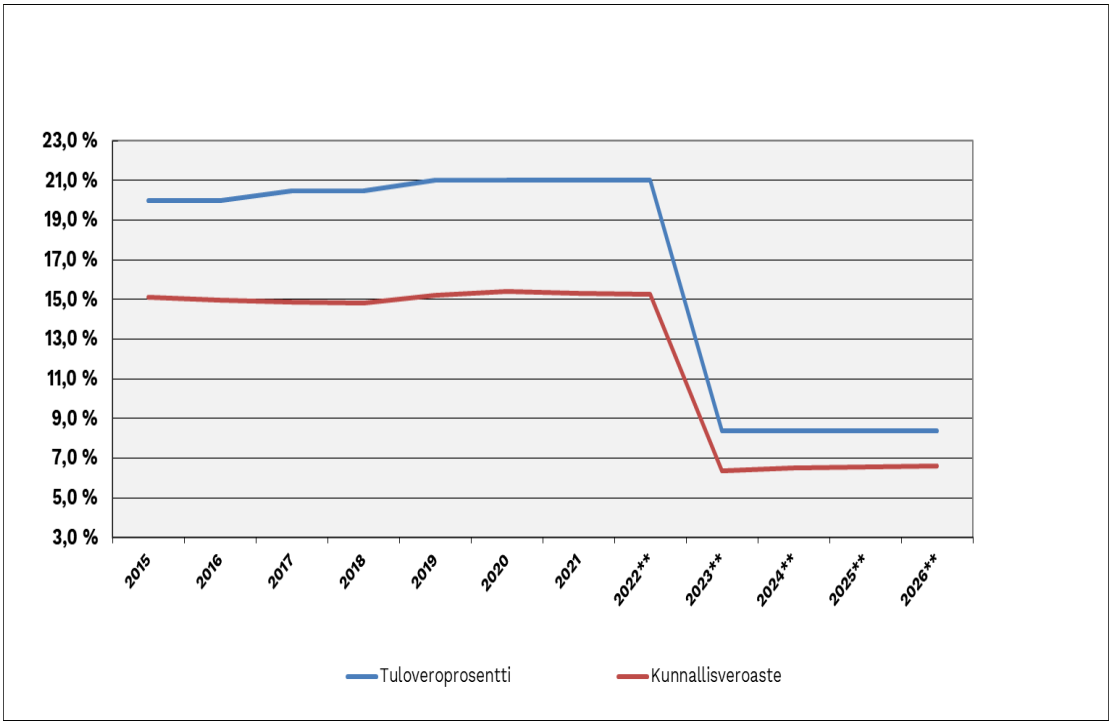

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2024 (suluissa vuoden 2023 prosentit) ovat Taipalsaaren kunnassa seuraavat:

- vakituinen asuinrakennus 0,50 % (0,50 %)
- muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,30 % (1,30 %)
- rakentamaton rakennuspaikka, 3,50 % (3,50 %) ja
- yleinen kiinteistöveroprosentti/rakennukset/maapohja 1,40 % (1,40 %)
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00 % (0,00 %).

Taipalsaari					S	1 000 €
0						
Yhteenveto						
TILIVUOSI	**2021**	**2022**	**2023****	**2024****	**2025****	**2026****
Verolaji						
Kunnallisvero	18 753	18 493	9 329	8 441	8 834	9 096
Muutos %	*7,2*	*-1,4*	*-49,6*	*-9,5*	*4,7*	*3,0*
Yhteisövero	1 159	1 026	554	465	497	507
Muutos %	*33,5*	*-11,5*	*-46,0*	*-16,2*	*6,9*	*2,1*
Kiinteistövero	2 092	2 194	2 160	2 163	2 163	2 163
Muutos %	*10,5*	*4,9*	*-1,5*	*0,1*	*0,0*	*0,0*
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	**22 004**	**21 713**	**12 044**	**11 068**	**11 493**	**11 766**
Muutos %	*8,6*	*-1,3*	*-44,5*	*-8,1*	*3,8*	*2,4*
Taulukoiden luvut on esitetty käyvin hinnoin, eli inflaation vaikutusta ei ole eliminoitu						
Kuluttajahintaindeksi, 2000=100	125,1	132,2	138,4	140,6	142,3	144,3
Kuluttajahintaindeksin muutos	*2,2*	*7,1*	*6,2*	*2,2*	*1,7*	*2,0*
Peruspalvelujen hintaindeksi	136,6	140,3	145,4	147,6	150,8	154,4
Peruspalv. hintaindeksin muutos	*2,4*	*3,7*	*5,1*	*2,2*	*3,2*	*3,6*
Taipalsaari						

Kuva: Kuntaliton verotuloennuste vuosille 2021 - 2026.

/lähde: Kuntaliitto lokakuu 2023

1.2.4 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella veroasteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus myönnetään sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen, kirjastotoiminnan, yleisen kulttuuritoimen ja asukasperustaisesti rahoitettavan taiteen perusopetuksen järjestämiseen.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät yleinen osa, erityisen harvan asutuksen ym. lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensaatio. Veromenetysten kompensaatio on valtionosuuslaskelmassa eriytetty omalle momentilleen peruspalvelujen valtionosuudesta.

Yksittäisen kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa. Peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyy erilaisia laskentaosia.

Valtionosuus on kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan kunta päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisesta käytöstä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2024 on 3.261.485 euroa. Valtionosuudesta vähennetään opetus- ja kulttuuritoimen oppilas-, asukas- ja tuntiperusteiset valtionosuudet, koska kunnassa ei järjestetä toisen asteen opetusta. Talousarvioon sisältyy tätä opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta -1.131.257 euroa. Lisäystä valtionosuudessa ovat verokompensaatiot 692.643 euroa. Näiden mukaan valtionosuus vuoden 2024 talousarviossa on 2.130.228 euroa.

Vuosien 2025 ja 2026 valtionosuudet ovat arvioita (huomioitu Kuntaliiton ennakolliset valtionosuuslaskelmat 23.11.2023).

1.3 Kuntastrategia ja muut suunnitteluperusteet

Taipalsaaren kuntastrategian 2022–2025 visio on Taipalsaari – Parasta elämää. Strategian painopisteinä ovat 1) Kaikenikäiset samassa veneessä, 2) Luonto ja 3) Tasapainoinen talous.

Painopisteiden mukaisina toimenpiteinä ovat seuraavat:

1) Lisäämme aktiivisesti kuntalaisten yhdenvertaisuutta hyvinvointi- ja terveyseroja kaventamalla. Panostamme kasvu- ja oppimisympäristöihin sekä harrastustoimintaan. Vahvistamme kuntalaisten ja kolmannen sektorin osallisuutta. Tehostamme sidosryhmien välistä viestintää.

2) Kunnioitamme monimuotoista luontoamme ja teemme valintoja sen puolesta. Elinympäristömme on puhdas, aktivoiva ja turvallinen. Huomioimme ekologisuuden ja ympäristön kaikissa maankäytön ja rakentamisen ratkaisuissa.

3) Taipalsaari on Suomen vetovoimaisimpia kuntia. Tonttitarjontamme on monipuolista ja riittävää. Hoidamme talouttamme vastuullisesti. Konsernijohtamista tukeva omistajaohjaus ja yhtiöiden toiminta sekä talous on ennustettavaa. Määrätietoisella johtamisella yrityskanta vahvistuu, henkilöstö voi hyvin, matkailun merkitys kasvaa ja työllisyys säilyy korkeana

1.3.1 Väestön rakenne ja väestömäärän kehitys

Kunnan väkiluku on vähentynyt vuodenvaihteesta 2021 - 2022 vuoden loppuun 2022 mennessä 36 henkilöllä, mutta noussut viimeisimmän ennakkotilaston mukaan 61 henkilöllä ollen 4 620 henkilöä syyskuun lopussa 2023.

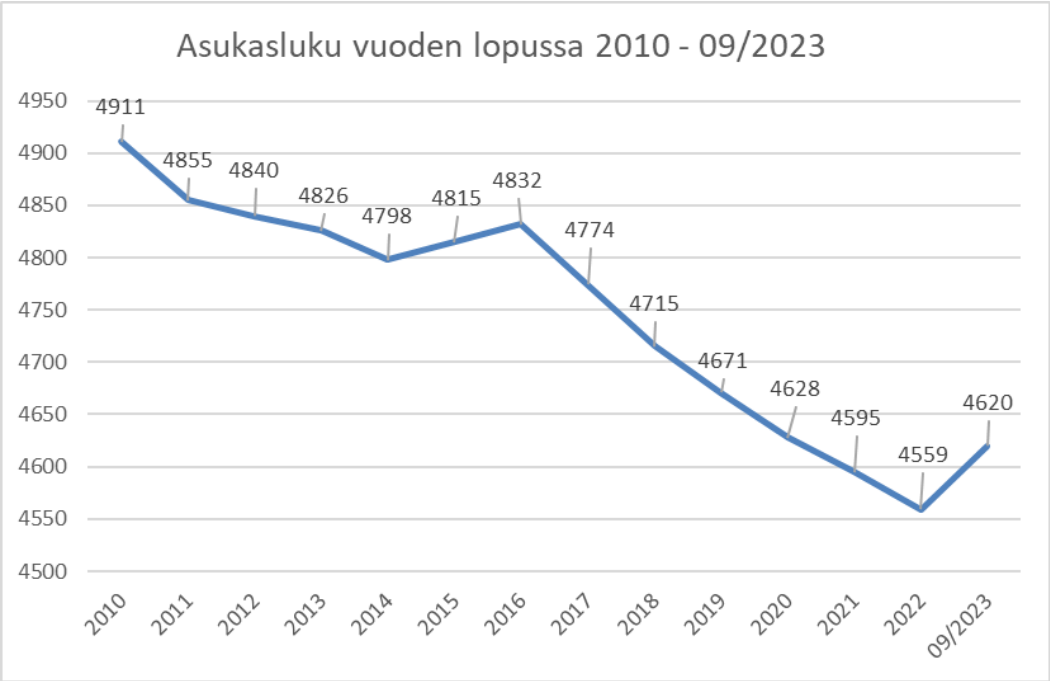

Kuva: Taipalsaaren asukasluvun kehitys vuosina 2010 – 09/2023 (ennakko)

Kunnan väestörakenne ikäluokittain 31.12. vuosina 2019 - 2022

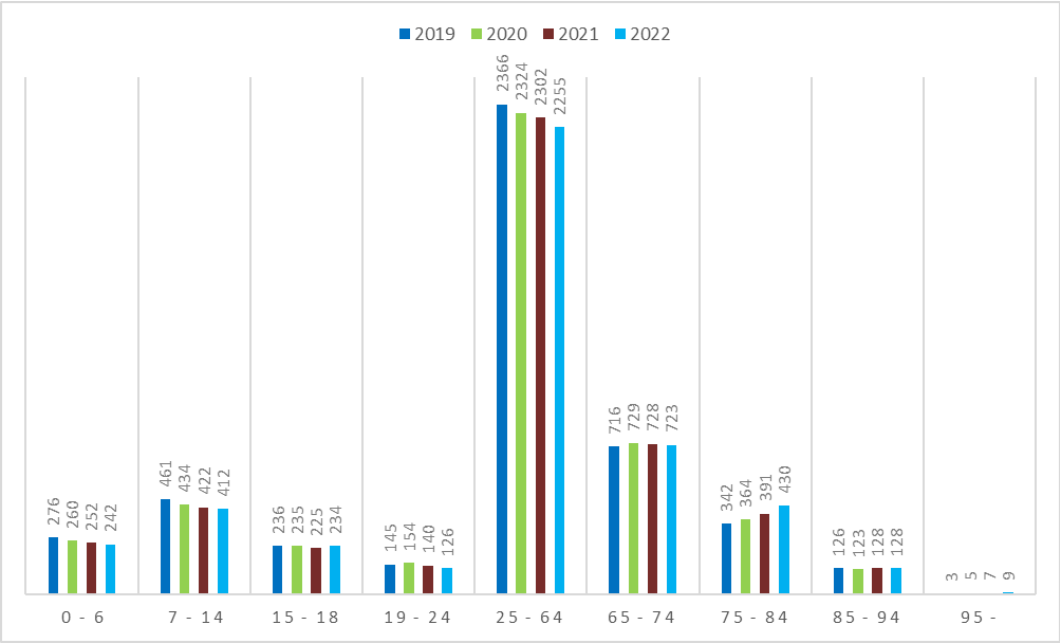

Muutos eri ikäryhmissä vuodesta 2019 -> 2022

0 - 6	-34
7 - 14	-49
15 - 18	-2
19 - 24	-19
25 - 64	-111
65 - 74	7
75 - 84	88
85 - 94	2
95 -	6

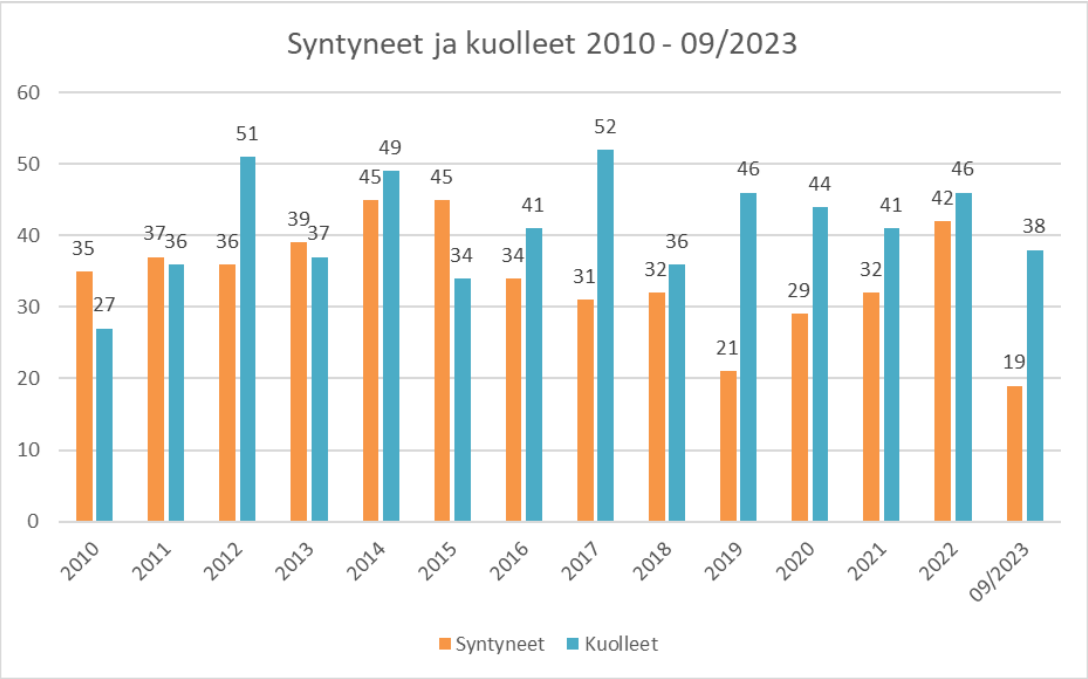

Kuva: Taipalsaaren kunnan syntyneiden ja kuolleiden määrän vaihtelu vuosina 2010 - 09/2023

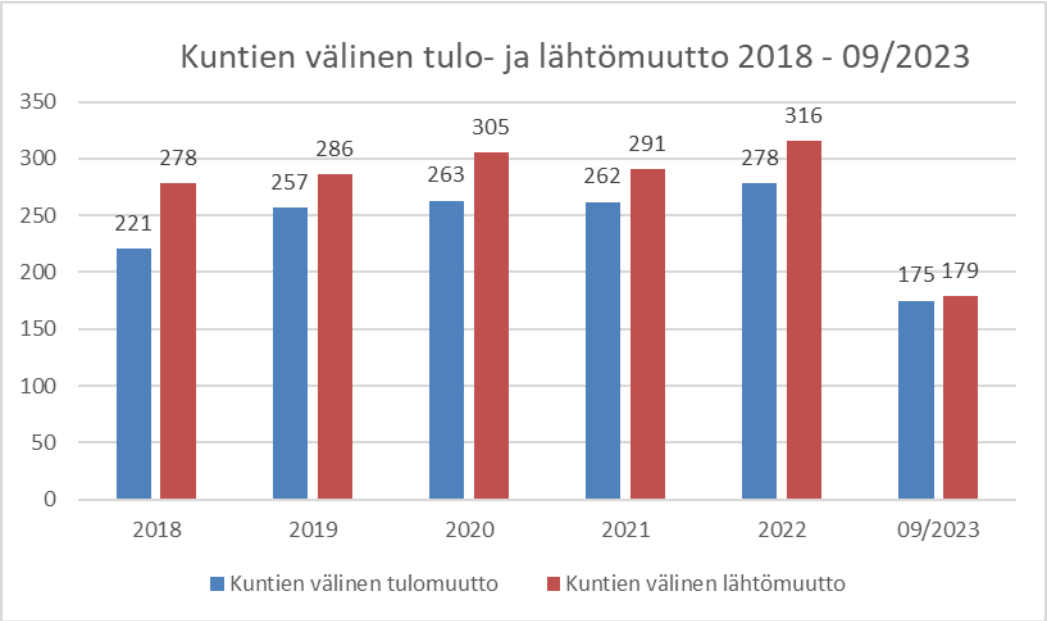

1.3.2 Työpaikat

Työpaikat	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Yksityinen sektori	313	311	305	274	280	303	269	307
Valtio	2	0	1	0	1	0	0	2
Kunta	333	263	260	256	237	245	294	279
Valtioenemmistöinen Oy	1	1	1	0	1	1	2	2
Yrittäjät	252	249	240	243	241	242	215	218
Tuntematon	1	3	1	2	1	3	2	1
Alueella työssäkäyvät yhteensä	902	827	808	779	761	794	782	809

1.4 Riskianalyysi

Taipalsaaren kunnan riskianalyysi

Taipalsaaren kunnan riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakoinnilla. Riskienhallinta pohjautuu kunnanvaltuuston 11.6.2014 § 20 päättämään Taipalsaaren kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin sekä kunnanhallituksen 10.5.2016 § 101 päättämään sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan ohjeeseen.

Toimialat ovat tehneet riskianalyysien päivityksiä toimintavuoden aikana. Riskienhallintaryhmän muodostaa kunnan johtoryhmä, ja tietosuojavastaava toimii osana riskienhallintaryhmää tietosuojaan liittyvissä kokonaisuuksissa.

Riskianalyyseistä merkittävimmiksi riskeiksi nousseet riskit on jaoteltu neljään luokkaan seuraavasti:

Strategiset riskit

- Kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa vuosille 2022–2025. Strategian jalkauttaminen toiminnassa on ensiarvoisen tärkeää. Toisaalta nyt tilanteen ollessa talouden vakavien haasteiden osalta parempi kuin aiemmin, niin on keskityttävä talouden ohella muiden painopisteiden (elinvoima, hyvinvointi) mukaan ottamiseen kehittämisessä.
- Toimintaympäristön lisääntyvä taantuma ja vaikutukset elinkeinorakenteeseen. Tähän voidaan yrittää vaikuttaa toimimalla ennakoivasti yhteistyössä yritysten kanssa.
- Maakunnan väkimäärän aleneminen aiheuttaa lisää paineita kunnan vähenevään tulorahoitukseen ja lisääntyviin menoihin.

Taloudelliset riskit

- Valtionosuuksien leikkaukset ja ansiotulojen heikko kehitys. Uhkana tulorahoituksen riittämättömyys ja velkaantuminen.
- Hallitsematon kustannuskehitys sekä puutteellinen menojen hallinta
- Korkojen nousu tulevaisuudessa. Nykyinen korkotaso on noussut matalista nollakoroista tällä hetkellä lähemmäs kolmea prosenttiyksikköä. Kunnan talouden tasapainottamisen osana velkamäärää on pienentynyt koko ajan tähän saakka.

- Erilaiset sopimusriskit edellyttävät sopimushallintaa, sopimusehtojen tarkentamista ja vakuuttamista.
- Pitkäaikaisten investointien kohoava kustannustaso. Rakennuskustannusindeksin nousu ja markkinoiden kysyntä-tarjonta -tasapaino vaikuttanevat merkittävästi esimerkiksi Kutilan kanavan investointikustannuksiin.
- Valtion avustusrahoitukseen liittyvät arvonlisäverovelvollisuuteen liittyvät riskit erilaisissa investointien toteutusmalleissa.

Yllä olevasta kohdasta korkojen noususta analyysi:

Korkoriski kunnan ja kuntakonsernin lainakannassa on merkittävä. Korkosuojausaste on 2024 reilut 60 % nykylainakannalla. Korkojen nousu muodostaa riskin. Korkosuojaustoimenpiteistä päätetään kunnanhallituksessa. Yhden prosenttiyksikön muutos vaikuttaa noin +/- 50 tuhatta euroa nykyinen suojausaste huomioon ottaen.

Kunnan lainojen hoidon korkokulut vuonna 2024 ovat arviolta 200.000 euroa ilman lisälainan nostoja.

Toiminnalliset riskit

- Tulevaisuuden palvelumallit
- Konserniyhtiöt ja niiden toimintaedellytykset
- Kunnan sisäisiä toiminnallisia riskejä ovat mm. henkilöstöriskit (esim. toimiminen yhden henkilön varassa), prosessien toimivuus, ICT-järjestelmien toimivuus
- Työhyvinvointi
- Resurssit
- Häiriötilanteiden (pandemia, kyberhyökkäykset, sähkökatkot ym.) aiheuttamat riskit kaikissa riskilajeissa

Vahinkoriskit

- Omaisuuden hoito ja ylläpito, korvausinvestoinnit
- Infran rakenteet, ympäristövahingot
- Luonnonilmiöt
- Vakuuttamisella pyritään poistamaan juuri omaisuuteen liittyviä riskejä. Kaikkien vahinkojen seurauksia ei kuitenkaan voi vakuuttamisella poistaa.

2. TALOUSARVION SITOVUUS, SEURANTA JA STRATEGISET TAVOITTEET

2.1 Talousarvion sitovuus ja tilivelvolliset

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät tehtävien ja toiminnan tavoitteiden määrärahat ja tuloarviot.

Toiminnalliset tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja talouden-hoidossa on noudatettava. Toiminnan ja talouden yhteen kytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan tai tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Mikäli tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteista tapahtuneista muutoksista johtuen, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu. Yleinen olennaisen erän muutoksen suuruutena pidetään 10 %:n muutosta.

Käyttötalousosa

Valtuustoon nähden sitova erä on tehtäväaluekohtainen toimintakate (nettoperiaate). Valtuustoon nähden sitovia ovat käyttötalouden yhteydessä mainitut toiminnalliset tavoitteet.

Toimielimet hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat. Toimielimet voivat siirtää käyttösuunnitelman hyväksymiseen liittyvää toimivaltaa edelleen alaisilleen viranhaltijoille.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa budjetoidaan valtuustoon nähden sitovat tulosvaikutteiset tuloarviot ja määrärahat, joita ei ole budjetoitu tehtäväkohtaisissa käyttötalousosissa ja tulosbudjeteissa.

Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat:
verotulot (kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta, kiinteistövero)
valtionosuudet (sivistystoimen valtionosuudet kotikuntakorvauksista ei tuloslaskelmaosassa)
rahoitustulot ja -menot

Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot, hankkeisiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot, sekä niiden jaksottuminen tulevalle talousarviovuodelle 2024 sekä suunnitteluvuosille 2025 - 2026. Investointien aktivointiraja on 10.000 euroa.

Investointiosan sitovuustaso (nettoperiaate) määräytyy toimialakohtaisesti hankkeittain. Valtuustoon nähden sitovana eränä huomioidaan yksittäisen hankkeen tulo- ja menoarviot nettoperiaatteen mukaisesti.

Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

Rahoitusosan sitovia eriä ovat:
- antolainauksen muutokset
- lainakannan muutokset
- oman pääoman muutokset

Henkilöstöosa

Henkilöstöosassa esitetään kunnan ennakoitu henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstökulujen kehitys. Esitetty tieto ei ole sitova, vaan se on esitetty perustelutietona. Tiedossa olevien hankkeiden henkilöstö on budjetoitu. Hankkeiden, joista ei ole valmistelutilanteessa ollut ulkoisen rahoittajan päätöstä, ei ole budjetoitu.

Konserniosa

Konserniosassa asetetut tavoitteet sitovat kunnan konsernijohtoa ja kunnan edustajia eri yhteisöissä.

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat seuraavat tehtäväalueiden toiminnasta ja taloudesta vastaavat toimielimet ja viranhaltijat:

Toimielin	Tehtäväalue	Toiminnasta ja taloudesta vastaava viranhaltija
Keskusvaalilautakunta	Vaalit	ei nimetty, toimielin vastaa
Tarkastuslautakunta	Tarkastus ja arviointi	ei nimetty, toimielin vastaa
Kunnanhallitus	Hallintopalvelut	Hallintojohtaja
	Elinvoimapalvelut	Kunnanjohtaja
	Sosiaali- ja terveyspalvelut	Kunnanjohtaja
Sivistyslautakunta	Sivistyspalveluiden hallinto	Sivistysjohtaja
	Ruokapalvelut	Sivistysjohtaja
	Perusopetus	Sivistysjohtaja
	Varhaiskasvatus	Sivistysjohtaja
	Kulttuuri ja vapaa-aika	Sivistysjohtaja
Tekninen lautakunta	Teknisten palveluiden hallinto	Tekninen johtaja
	Kaavoitus	Tekninen johtaja
	Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut	Tekninen johtaja
	Liikenneväylät	Tekninen johtaja
	Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet	Tekninen johtaja
	Kunnallistekniikka/vesihuoltolaitos	Tekninen johtaja

2.2 Talousarvion seuranta

Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen (toimintakate)-seuranta suoritetaan seuraavasti:

Arvio taloudellisten tavoitteiden toteutumasta tehtäväaluetasolla ja olennaisista toiminnan ja talouden poikkeamista talousarvioon verrattuna raportoidaan valtuustolle kuukausilta 1 – 6 puolivuotisraportin muodossa.

Kunnanhallitukselle raportoidaan säännöllisesti:

Käyttötalousosan tehtäväaluekohtainen talouden toteutuminen, tuloslaskelman talouden toteutuminen raportoidaan hallitukselle vähintään joka toinen kuukausi. Investointiosa raportoidaan kolmen kuukauden välein.

Konsernin tytäryhtiöiden talouden seuranta järjestetään samojen periaatteiden mukaan kuin kunnan talousarvion seuranta, ellei konserniohjeessa ole muuta määrätty. Raportointi hallitukselle ja valtuustolle suoritetaan puolivuosiraportin muodossa tilinpäätöksen lisäksi.

2.3 Strategiset tavoitteet

Toiminnan painopistealueet vuodelle 2024

Kunnan toiminnan painopisteitä ohjaa valtuustossa 16.2.2022 (10 §) hyväksytty kuntastrategia. Strategian visiona on ”Parasta elämää”. Strategiassa painopisteinä ovat Kaikenikäiset samassa veneessä, Luonto ja Tasapainoinen talous. Toimenpiteinä painopisteiden alla ovat:

1. Lisäämme aktiivisesti kuntalaisten yhdenvertaisuutta hyvinvointi- ja terveyseroja kaventamalla. Panostamme kasvu- ja oppimisympäristöihin sekä harrastustoimintaan. Vahvistamme kuntalaisten ja kolmannen sektorin osallisuutta. Tehostamme sidosryhmien välistä viestintää.

2. Kunnioitamme monimuotoista luontoamme ja teemme valintoja sen puolesta. Elinympäristömme on puhdas, aktivoiva ja turvallinen. Huomioimme ekologisuuden ja ympäristön kaikissa maankäytön ja rakentamisen ratkaisuissa.

3. Taipalsaari on Suomen vetovoimaisimpia kuntia. Tonttitarjontamme on monipuolista ja riittävää. Hoidamme talouttamme vastuullisesti. Konsernijohtamista tukeva omistajaohjaus ja yhtiöiden toiminta sekä talous on ennustettavaa. Määrätietoisella johtamisella yrityskanta vahvistuu, henkilöstö voi hyvin, matkailun merkitys kasvaa ja työllisyys säilyy korkeana.

Strategiset kärkihankkeet ja -investoinnit ovat:

- Kutilan kanava ja pumppaamot
- Kanava-alueen yleissuunnitelma ja kaavoitus
- Pappilanniemi-kirkonkylä: silta ja alueen kehittäminen
- Kaavoitus
  - yrityspuisto
  - Konstu-Sairaalanmäen alue
  - yleiskaavat
  - Teivon alue

Strategiasta johdetut tavoitteet koko organisaatiolle vuodelle 2024:

Tavoite	Mittari/päämäärä	Toteuma
Hyte kerroin	Nostaa kerrointa >61	
Tavoittelemme hiilineutraaliutta	Konkreettiset toimenpiteet tavoitteen edistämiseksi	
Talous on tasapainossa	Kriisikuntakriteerit eivät täyty	
Yrityspuiston kaava	Kaava hyväksytty	
Konstu-Sairaalanmäen alueen kaavoitus	Hyväksymiskäsittelyssä	
Pappilanniemi-kirkonkylän alueen kehittäminen	1)Siltasuunnitelma tehty 2) Tonttien hinnoittelua uudistettu	
Kutilan Masterplanin hyödyntäminen rahoitushaussa	Vähintään 1 rahoitushakemus	

Hyvinvoinnin edistäminen

Etelä-Karjalan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023, joka muutti kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisuutta. Hyvinvointialueet vastaavat jatkossa sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden tuottamisesta hyvinvointialueella. Kuntien velvoite ja tarve kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen tehtävistä ei ole poistunut. (Kuntaliitto 2023.) Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkein tehtävä, joka on kirjattu kuntalain 1 §:ään. Kunnan eri toimialat sekä toimijat mahdollistavat yhteistyössä erilaisista lähtökohdista tuleville asukkaille mahdollisuudet hyvään elämään. (Kuntalaki 10.4.2015/410.)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on kansansairauksien ennaltaehkäisy, toimintakyvyn edistäminen ja tapaturmien vähentäminen, hyvinvoinnin ja terveyden ylläpito, eriarvoisuuden vähentäminen ja syrjäytymisen ehkäisy sekä osallisuuden lisääminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan kaikilla kunnan toimialoilla. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden, kuten järjestöjen, seurakunnan ja yritysten kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on hyvinvointialue. (Kuntaliitto 2023.)

Hyvinvoinnin edistämisen työtä johdetaan kunnanvaltuuston hyväksymän laajan hyvinvointisuunnitelman avulla. Suunnitelma sisältää poikkihallinnolliset terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet, jonka painopistealueet vuosille 2021–2025 ovat maakunnassamme kaikille kunnille yhteiset: *terveelliset elämäntavat, mielen hyvinvointi ja työllisyys.* Valtuustolle raportoidaan vuosittain kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehityksestä.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Ulkoisten toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen meno- ja tulolajeittain

Ulkoisten toimintatuottojen 2024 jakautuminen

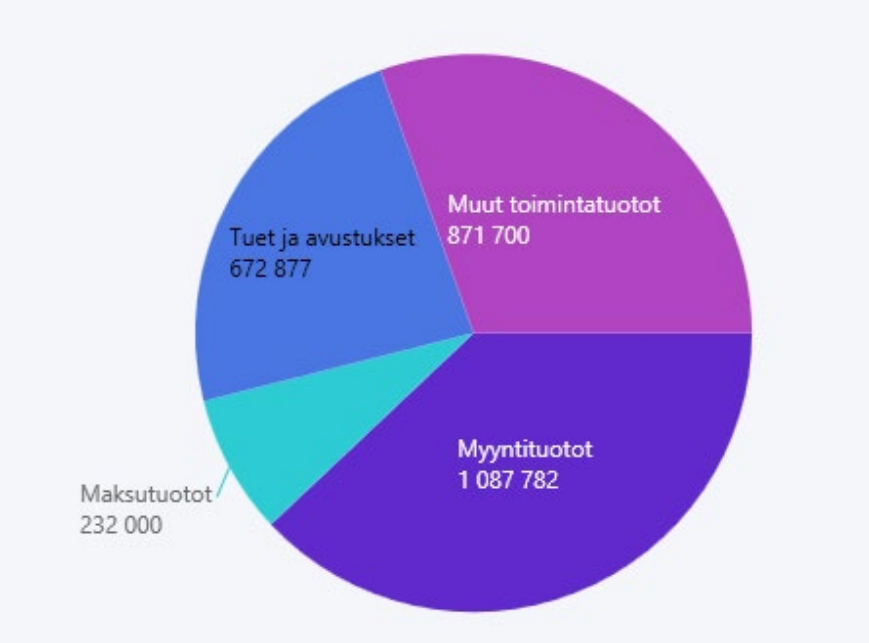

Kuvio: Ulkoiset toimintatuotot, TA2024, 2.864.359 €

Toimintatuottoja (ulkoiset) on yhteensä 2.864.359 euroa. Edellisen vuoden arvio oli 3.195.778 euroa.

Ulkoisten toimintakulujen 2024 jakautuminen

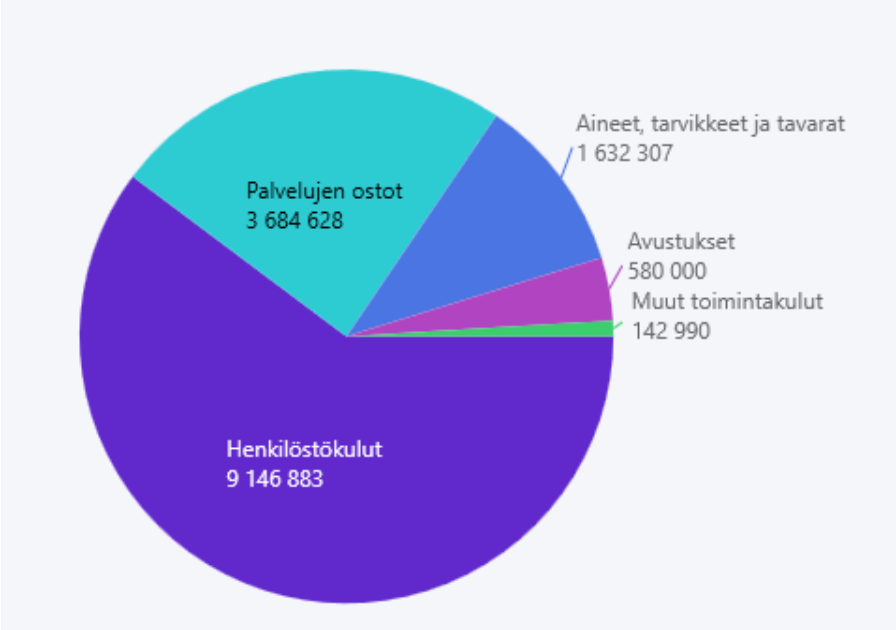

Kuvio: Ulkoiset toimintakulut 15.186.808 €

Vuoden 2024 käyttötalousmenojen (ulkoiset toimintakulut) loppusumma on 15.186.808 euroa (TA2023 alkuperäinen 15.160.897 euroa).

Ulkoiset ja sisäiset toimintakulut tehtäväalueittain

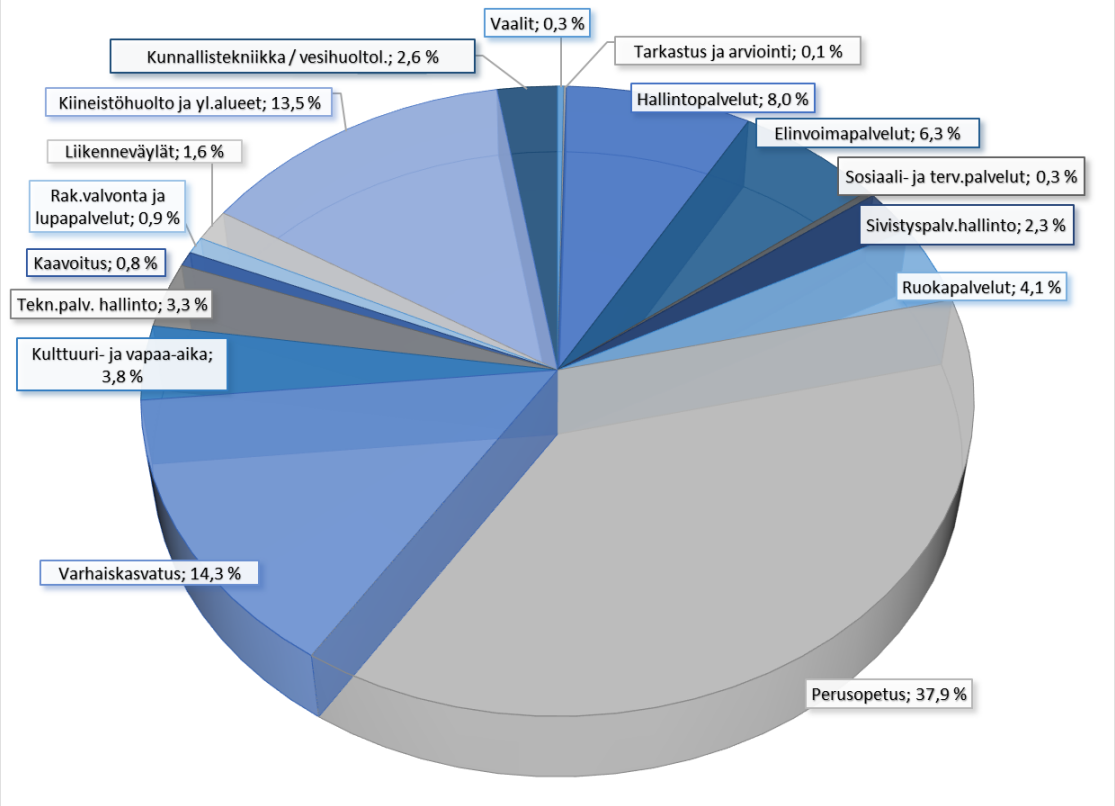

Kuvio: Ulkoiset ja sisäiset toimintakulut tehtäväalueittain, TA2024

Toimintakate on -12.322.449 euroa (TA2023 alkuperäinen -11.965.119 euroa).

3.2 Talousarvion sisäiset erät

Talousarvioon sisältyvät sisäisinä tuloina ja menoina seuraavien toimintojen kustannusten jaot:

- yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto
- tietohallinto
- ruokapalvelut
- siivouspalvelut
- teknisten palveluiden tuottamat kiinteistöpalvelut (ei sisällä pääomavastikkeita)

3.3 Talousarvio ja -suunnitelma / Tuloslaskelmat 2022 – 2026

ULKOISET

	TP 2022	TA+muutos 2023	TA 2024	TS 2025	TS2026
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	1 177 692	1 080 303	1 087 782	1 101 207	1 098 833
Maksutuotot	305 583	269 800	232 000	237 000	242 000
Tuet ja avustukset	969 016	879 475	672 877	591 845	503 479
Muut toimintatuotot	846 164	966 200	871 700	880 960	889 732
Toimintatuotot yhteensä	**3 298 455**	**3 195 778**	**2 864 359**	**2 811 012**	**2 734 044**
Valmistus omaan käyttöön	20 633	4 000	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 704 951	-7 187 191	-7 360 715	-7 350 417	-7 329 530
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 478 929	-1 471 727	-1 525 524	-1 517 314	-1 516 701
Muut henkilösivukulut	-218 927	-263 520	-260 644	-254 704	-254 580
Henkilöstökulut yhteensä	-8 402 807	-8 922 438	-9 146 883	-9 122 434	-9 100 811
Palvelujen ostot	-19 907 938	-3 942 102	-3 684 628	-3 724 992	-3 748 707
Aineet,tarvikkeet, tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 671 455	-1 634 297	-1 632 307	-1 676 433	-1 688 060
Varast. lis (+) tai väh(-)					
Avustukset	-862 057	-580 000	-580 000	-582 400	-582 400
Muut toimintakulut	-99 990	-114 060	-142 990	-143 960	-144 134
Toimintakulut yhteensä	**-30 944 247**	**-15 192 897**	**-15 186 808**	**-15 250 219**	**-15 264 112**
TOIMINTAKATE	**-27 625 160**	**-11 993 119**	**-12 322 448**	**-12 439 207**	**-12 530 067**
Verotulot	21 713 327	11 754 000	11 063 000	11 494 000	11 766 000
Valtionosuudet	7 132 077	2 846 942	2 130 227	2 302 027	2 414 190
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7 744	5 900	5 900	5 900	5 900
Muut rahoitustuotot	10 451	9 000	9 500	9 500	9 500
Korkokulut	-129 085	-200 000	-200 000	-250 000	-250 000
Muut rahoituskulut	-821	-10 000	0	0	0
VUOSIKATE	**1 108 534**	**2 412 723**	**686 179**	**1 122 220**	**1 415 523**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnnitelman mukaiset poistot	-1 527 997	-1 421 471	-1 476 730	-1 476 730	-1 476 730
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	**-419 463**	**991 252**	**-790 551**	**-354 510**	**-61 207**
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	92 734	92 734	92 734	92 734	92 734
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	**-326 729**	**1 083 986**	**-697 817**	**-261 776**	**31 527**

Poistamaton poistoeron lisäys 1.1.2023 on 291.239,75 euroa.

Sisäiset ja ulkoiset -tuloslaskelma

SISÄISET + ULKOISET

	TP 2022	TA+muutos 2023	TA 2024	TS 2025	TS2026
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	3 531 862	3 757 819	3 837 224	3 850 649	3 848 275
Maksutuotot	305 583	269 800	232 000	237 000	242 000
Tuet ja avustukset	969 016	879 475	672 877	591 845	503 479
Muut toimintatuotot	892 857	966 200	871 700	880 960	889 732
Toimintatuotot yhteensä	**5 699 318**	**5 873 294**	**5 613 801**	**5 560 454**	**5 483 486**
Valmistus omaan käyttöön	20 633	4 000	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-6 704 951	-7 187 191	-7 360 716	-7 350 417	-7 329 530
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 478 929	-1 471 727	-1 525 524	-1 517 314	-1 516 701
Muut henkilösivukulut	-218 927	-263 520	-260 644	-254 704	-254 580
Henkilöstökulut yhteensä	-8 402 807	-8 922 438	-9 146 883	-9 122 434	-9 100 811
Palvelujen ostot	-22 234 239	-6 567 119	-6 383 618	-6 423 982	-6 447 697
Aineet,tarvikkeet, tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-1 699 325	-1 686 796	-1 682 759	-1 726 885	-1 738 512
Varast. lis (+) tai väh(-)					
Avustukset	-862 057	-580 000	-580 000	-582 400	-582 400
Muut toimintakulut	-146 683	-114 060	-142 990	-143 960	-144 134
Toimintakulut yhteensä	**-33 345 111**	**-17 870 413**	**-17 936 250**	**-17 999 661**	**-18 013 554**
TOIMINTAKATE	**-27 625 160**	**-11 993 119**	**-12 322 449**	**-12 439 207**	**-12 530 067**
Verotulot	21 713 327	11 754 000	11 063 000	11 494 000	11 766 000
Valtionosuudet	7 132 077	2 846 942	2 130 227	2 302 027	2 414 190
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	7 744	5 900	5 900	5 900	5 900
Muut rahoitustuotot	10 451	9 000	9 500	9 500	9 500
Korkokulut	-129 085	-200 000	-200 000	-250 000	-250 000
Muut rahoituskulut	-821	-10 000	0	0	0
VUOSIKATE	**1 108 533**	**2 412 723**	**686 178**	**1 122 220**	**1 415 523**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnnitelman mukaiset poistot	-1 527 997	-1 421 471	-1 476 730	-1 476 730	-1 476 730
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	**-419 464**	**991 252**	**-790 552**	**-354 510**	**-61 207**
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	92 734	92 734	92 734	92 734	92 734
Varausten lis.(-)tai väh.(+)					
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)					
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	**-326 729**	**1 083 986**	**-697 818**	**-261 776**	**31 527**

3.4. Tehtäväalueiden tuloarviot, määrärahat ja tavoitteet

100 Vaalit

Keskusvaalilautakunnan toiminnan keskeiset tavoitteet on määritelty vaalilaissa.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	10 087	9 000	25 000	25 000	0
TOIMINTAKULUT	-22 564	-21 530	-47 932	-47 932	-8 292
TOIMINTAKATE	-12 477	-12 530	-22 932	-22 932	-8 292

Tehtäväalueen tavoitteet
Vaalilain määräysten toteutuminen.

200 Tarkastus ja arviointi

Tarkastuslautakunnan toiminnan keskeiset tavoitteet on määritetty kuntalaissa. Tarkastuslautakunnan arviointityö tapahtuu arviointisuunnitelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan työohjelman toteutumista.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-16 237	-20 391	-19 137	-19 161	-21 086
TOIMINTAKATE	-16 237	-20 391	-19 137	-19 161	-21 086

Tehtäväalueen tavoitteet
Kuntalain 121 §:n mukaan

30 Konsernihallinto

Konsernihallinto muodostuu hallintopalveluista, elinvoimapalveluista sekä sosiaali- ja terveyspalvelut -tehtäväalueista.

Useilla hallintopalveluiden alueilla ydinosaaminen on osin yhden henkilön varassa. Osaamisen jakaminen, yhteistyön tekeminen muiden toimijoiden kanssa sekä kriittisten toimintojen ulkoistusmahdollisuuden selvittäminen tarvittaessa ovat keinoja hallita em. riskiä.

Riskianalyysi

Konserniohjauksen osalta riskianalyysissa riskinä on tunnistettu yhtiöiden rahoituksellisen aseman heikkeneminen tai oleellinen muuttuminen. Tähän varaudutaan jatkuvalla toiminnan seurannalla ja säännöllisellä raportoinnilla. Omistajaohjauksella edellytetään yhtiöiltä toimia talouden kunnossapitämiseksi. Kunnan elinvoimaisuuden kehittämiseen tulee olla riittävät resurssit.

300 Hallintopalvelut

Toiminnan tarkoitus

Hallintopalvelujen tehtävänä on avustaa valtuustoa, kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa kunnan toimialojen ja konserniin kuuluvien yhteisöjen johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien kunnanhallituksen ja valtuuston päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Hallintopalvelujen tehtävänä on vastata mm. kuntakonsernin yleishallintoon, taloushallintoon, henkilöstöhallintoon, tietohallintoon, vakuuttamiseen ja hankintoihin liittyvistä tehtävistä sekä koordinoinnista kunnan eri toimialojen välillä.

Kustannuspaikat

3000 Yleishallinto
3005 Henkilöstöhallinto
3006 Työsuojelu
3010 Taloushallinto
3011 Valtuusto ja hallitus
3012 Ostetut taloushallintopalvelut
3015 Tietohallinto
3016 Ostetut It-palvelut
3020 Maa- ja metsätilat
3025 Omaisuuden hallinta
3030 Yhteistoiminta
3035 Riskien hallinta/vakuuttaminen
3036 Koronamenot

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	866 015	1 021 480	964 140	965 640	966 155
TOIMINTAKULUT	-1 315 3100	-1 568 285	-1 427 425	-1 434 894	-1 444 781
TOIMINTAKATE	-449 295	-546 805	-463 285	-469 254	-478 626

Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Hallintopalveluiden toimintatuotot laskevat -5,6 % ja myös toimintakulujen ennakoidaan laskevan -9,0 %. Budjetin laadinnassa on toimintakuluja tarkasteltu kriittisesti, mutta suurin yksittäinen tekijä toimintakulujen laskulle on KuEL varhemaksun tilalle tullut tasausmaksu, joka kohdennetaan tehtäväalueille palkkasumman suhteessa. Hallintopalvelujen osalta tarkoittaa reilun 50 000 euron kustannuslaskua.

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Hallintopalvelut (kuntatason mittarit)						
Tasapainoinen kuntatalous	Kriisikuntakriteerit (5kpl)	0	0	0	0	0
Henkilöresurssien riittävyys	Toteuma- %		100	100	100	100
Työhyvinvointiohjelman toteutus ja työhyvinvoinnin parantuminen	Työhyvinvointikysely ja sen purkaminen, kpl/vuosi	0	1	1	1	1

320 Elinvoimapalvelut

Toiminnan tarkoitus

Elinvoimapalvelut tehtäväalue vastaa elinkeinoelämän edistämisestä, konserniohjauksesta, kuntatason elinvoimahankkeista, joukkoliikenteestä ja kuntamarkkinoinnista. Saaristoasiaintoimikunta käsittelee vapaa-ajan asumisen ja saaristoasioiden hoitoon liittyviä kysymyksiä.

Kustannuspaikat

3140 Työllistäminen
3142 Aktiv-Oiva
3200 Kehittämispalveluiden hallinto
3205 Viestintä ja markkinointi
3210 Kehittämishankkeet
3211 Kutilan kanava-Mokra 2021 – 2023
3212 Kutila-AKKE 2023
3215 Kuntamarkkinointi
3230 Hätä- ja tilapäismajoitus
3231 Kotouttaminen

Toiminnan painopistealueet 2024 - 2026

ovat kuntastrategian mukaisesti
1. Kaikenikäiset samassa veneessä
2. Luonto
3. Tasapainoinen talous

Toimenpiteinä ovat mm:
-vahvistamme kuntalaisten ja kolmannen sektorin osallisuutta ja tehostamme sidosryhmien välistä viestintää
-kunnioitamme monipuolista luontoamme ja teemme valintoja sen puolesta
-määrätietoisella johtamisella yrityskanta vahvistuu, henkilöstö voi hyvin, matkailun merkitys kasvaa ja työllisyys säilyy korkeana.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	607 497	618 775	517 339	475 460	475 705
TOIMINTAKULUT	-1 119 190	-1 284 985	-1 123 956	-1 062 033	-1 114 872
TOIMINTAKATE	-511 693	-666 210	-606 617	-586 573	-639 167

Toiminnalliset ja taloudelliset muutokset

Tehtäväalueen toimintakate alenee -8,9 %, joka selittyy hyvin pitkälle hätä- ja tilapäismajoituksen muuttumisesta kotouttamiseksi vuoden 2024 alusta. Asumisen kustannukset jäävät kunnan talousarviosta pois. Toisaalta sama näkyy myös tulopuolella.

Vuodelle 2024 uutena kustannuspaikkana on Kutila-AKKE 2023- Hanke on jatkoa aiemmalle Mokra-hankkeelle. Kutilan kanavan investointirahoituksen varmistuttua tällä Etelä-Karjalan liiton rahoittamalla hankkeella on tarkoitus edistää kanavan suunnittelua, lisärahoituksen hankintaa sekä viranomais- ja kuntalaisyhteistyötä.

Toisena uutena kustannuspaikkana on 3231 Kotouttaminen. Ukrainalaisten vatsaanottamisen mahdollistanut kuntasopimusmalli päättyy vuoden 2023 loppuun. Ukrainalaisilla on ollut mahdollisuus hakea kotikuntaoikeutta. Tällöin heillä on normaalit kuntalaisoikeudet. Kunta saa pakolaiskohtaista laskennallista valtionapua, sekä maksaa kotouttamispalveluista Lappeenrannan maahanmuuttopalveluille.

Aktiv-Oiva -hankkeen tilalle tulee Ura-auki -hanke. Se on budjetoitu kehittämishankkeisiin. Samoin asumisneuvonnan hankkeelle haetaan jatkoa vuodelle 2024 ja mahdollisesti tuleville vuosille.

Osallistavaan budjetointiin on varattu 10 000 euron määräraha vuodelle 2024.

Työmarkkinatuen kuntaosuus 180.000 euroa on varattu tehtäväalueen talousarvioon hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamista maksujen uudelleenkohdistamisista

Tehtäväalueen tavoitteet / elinvoimapalvelut

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Yrityskanta vahvistuu ja matkailun merkitys kasvaa	Työpaikkaomavaraisuus kasvaa	39%	>40 %	>43%	>45%	>47%
	Yrityksiä perustetaan enemmän kuin lakkautetaan (perustetut/lakkautetut)		34/16	+5	+10	+13
Työttömien määrä vähenee	Työttömyys % / työllisyys %		7,5 %/ vuoden vaihteen tilanne	7,3 / 73	7,2 / 74	7,2 / 74

Kuntamarkkinointi	Mediakampanjat, tapahtumat kpl/vuosi	3	3	3	3

330 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi Etelä- Karjalan sosiaali- ja terveyspiiriltä (Eksote) hyvinvointi alueelle vuoden 2023 alusta. Samalla sote-palvelut poistuivat kuntien budjetista. Tehtäväalue on talousarviokirjassa sen vuoksi, että mahdolliset Eksoten purkamisen tunnistamattomat lisäkustannukset tulee kirjata ja raportoidaan tältä tehtäväalueelta.

Tehtäväalue sisältää myös 50 % hyvinvointiluotsin palkkauksesta ja 20 % kunnanjohtajan palkasta. Tarkoittaa siis hyvinvoinnin edistämiseen panostusta.

Kustannuspaikat
3300 Sote-palveluiden hallinto
3305 Sote-palv.hal.tukipalvelut

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	121 959	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-16 459 333	-141 025	-56 292	-56 791	-57 295
TOIMINTAKATE	-16 337 373	-141 025	-56 292	-56 791	-57 295

Tehtäväalueen tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Sosiaali- ja terveyspalvelut / hyvinvoinnin edistäminen						
Hyvinvointia edistävien palveluiden laatu turvataan ja palveluja kehitetään	Hyte-kerroin	61	Ei asetettu	>61	>62	>63
Kuntalaisten osallistaminen	Kuntalaiskyselyt, kpl/vuosi		2	2	2	2
	Kuntalaistilaisuudet, kpl/vuosi		3	3	3	3

Yhteenveto edellä olevista tehtäväalueista

Vaalit 100 -tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	10 087	9 000	25 000	25 000	0
TOIMINTAKULUT	-22 564	-21 530	-47 932	-47 932	-8 292
TOIMINTAKATE	-12 477	-12 530	-22 932	-22 932	-8 292

Tarkastus ja arviointi 200-tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-16 237	-20 391	-19 137	-19 161	-21 086
TOIMINTAKATE	-16 237	-20 391	-19 137	-19 161	-21 085

Konsernihallinnon tehtäväalueiden, Vaalit ja Tarkastus ja arviointi -tehtäväalueet yhteensä

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	1 605 559	1 649 255	1 506 479	1 466 100	1 441 860
TOIMINTAKULUT	-18 932 635	-3 036 216	-2 674 742	-2 620 811	-2 646 326
TOIMINTAKATE	-17 327 076	-1 386 961	-1 168 263	-1 154 711	-1 204 466

40 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden tehtävänä on tukea ja kannustaa kuntalaisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia luomalla edellytyksiä tasokkaaseen koulutukseen, varhaiskasvatukseen ja monipuoliseen vapaa-aikaan. Sivistystoimi tuottaa laadukkaita asiakaslähtöisiä palveluita kuntalaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.

400 Sivistyspalveluiden hallinto

Palvelusuunnitelma

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävänä on tukea sivistyslautakuntaa toimialan johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien päätösten valmistelussa ja Taipalsaari-strategian täytäntöönpanossa.

Esimiestyössä kannustetaan muutoksen johtamiseen, osaamisen jakamiseen sekä käytössä olevien resurssien hyödyntämiseen. Sivistyspalveluiden henkilöstö kehittää toiminnan laatua yhteisvastuullisesti ja kustannustietoisesti edistäen laaja-alaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken.

Riskianalyysi

Toimialaa kehitetään edelleen kuntastrategian tavoitteiden toteuttamiseksi. Sivistystoimen riskianalyysin (2023) johtopäätökset ovat osittain huomioitava toiminnan kehittämisessä. Merkittäviksi henkilöstöön liittyviksi riskeiksi muodostuvat työn kuormittavuuteen, henkilöstöresurssien sopeuttamiseen sekä varahenkilöjärjestelmän puutteellisuuteen liittyvät riskit. Riskejä voidaan vähentää laadukkaalla fyysisellä työympäristöllä, työhyvinvoinnin huomioimisella sekä kannustavalla ja osallisuutta vahvistavalla johtamisella. Omaisuusriskinä kiinteistöjen kunnossapitoon liittyviä rajapintaongelmia voidaan parantaa teknisen toimialan yhteistyötä lisäämällä sekä hyödyntämällä olemassa olevia kiinteistöjä toimintaa ohjaavien suunnitelmien mukaisesti.

Kustannuspaikat

4000 Sivistystoimen hallinto
4002 Järjestöavustukset
4003 Nuorisovaltuusto
4004 Vanhus- ja vammaisneuvosto
4006 Joukko- ja asiointiliikenne
4007 Hyvinvoinnin edistäminen
4008 Kulttuurityöryhmä

Toiminnan painopisteet 2024–2026

- Toiminnan painopisteenä on peruspalvelujen laadukas tuottaminen, hyvä ammatillinen osaaminen sekä henkilöstön hyvinvointi.
- Toiminnassa keskitytään Taipalsaari-strategian toteuttamiseen sekä kehitetään ennaltaehkäiseviä palveluja käytössä olevin resurssein.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	-8 417	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-306 440	-389 926	-416 515	-419 504	-422 526
TOIMINTAKATE	-314 857	-389 926	-416 515	-419 504	-422 526

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Sivistyspalveluiden hallinto						
Tehtäväalueiden perustyön tukeminen ja kehittäminen palvelutarpeen mukaisesti.	kehityskeskustelu / työntekijä	Toteutunut	1	1	1	1
Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Sairauspoissaolot pv/työntekijä	Toteutunut	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)
Tehtäväalueiden talouden ja toiminnan tasapaino	Osavuosikatsaus ja tilinpäätös	Toteutunut	Talouden tasapaino	Talouden tasapaino	Talouden tasapaino	Talouden tasapaino

405 Ruokapalvelut

Toiminnan tarkoitus

Ruokapalvelut vastaavat ruokapalveluiden järjestämiseen liittyvistä tehtävistä kunnassa.

Palvelusuunnitelma

Ruokapalvelut tuottavat keskitetysti ateriat kunnan omiin varhaiskasvatus- ja perusopetustoimipaikkoihin sekä mahdollisuuksien mukaan myös kunnan eri tilaisuuksien kahvi- ja/tai ruokatarjoilua. Ruokapalvelut pitävät ruokapalveluiden tason ja ruoan laadun hyvänä ja suositusten mukaisena.

Kustannuspaikka

4070 Ruokapalvelut

Toiminnan painopistealueet 2024–2026

- Ruokapalveluiden kustannuslaskennan- ja tietoisuuden kehittäminen, asiakkaiden ja myös työtä tekevän henkilöstön keskuudessa.
- Ruokasuositustietoisuuden lisääminen.
- Vastuullisuuden huomioiminen ja hävikin hallinta.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	448 461	610 453	658 000	658 000	658 000
TOIMINTAKULUT	-550 411	-629 769	-729 094	-744 742	-761 042
TOIMINTAKATE	-65 950	-19 316	-71 094	-86 742	-103 042

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Ruokapalvelut						
Yläkoululaisten myönteinen suhtautuminen kouluruokailuun	Asiakastyytyväisyyskysely	Toteutunut (7,6)	ka 7,2 <	ka 7,2<	ka 7,2<	ka 7,2<
Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen määrä (pl. työhön liittymättömät tapaturmat tms.) pv/työntekijä	Toteutunut	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)
Vastuullisen toiminnan kehittäminen	Ruokahävikin lähtötilanteen selvittäminen vuonna 2024, mittaaminen ja hävikki % selvitys	-	-	Hävikki %	Hävikki %	Hävikki %

470 Esi- ja perusopetus

Toiminnan tarkoitus

Perusopetuksen tehtäväalue vastaa kunnan esi- ja perusopetuksen laadukkaasta ja kustannustehokkaasta toteuttamisesta.

Kustannuspaikat

4700	Perusopetuksen hallinto
4705	Perusopetuksen oppilaskuljetukset
4706	Valmistava opetus
4710	Perusopetuksen kehittämishankkeet
4720–4765	Koulujen kustannuspaikat (Saimaanharjun koulu, Kirkonkylän koulu ja Vehkataipaleen koulu)

Toiminnan painopisteet 2024–2026

- Toiminnassa keskitytään kouluyhteisöjen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja sen edistämiseen.
- Sähköisiä työskentelytapoja ja oppimisympäristöjä käytetään aktiivisesti.
- Yhteistyötä kehitetään sekä perheiden että kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	561 935	286 908	307 268	294 768	230 768
TOIMINTAKULUT	-5 811 758	-6 551 604	-6 790 638	-6 818 564	-6 764 002
TOIMINTAKATE	-5 249 823	-6 264 786	-6 483 370	-6 523 796	-6 533 234

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	To-teuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Esi- ja perusopetus						
Sähköisten työskentely-tapojen ja oppimisym-päristöjen käyttäminen	Laitteita käytössä/op-pilasmäärä Sähköisten työsken-telytapojen ja oppi-misympäristöjen käyttäminen – kysely henkilöstölle	-	-	0-4-luokat käyttävät yh-teiskäyttö-laitteita. 5.-9.vuosiluo-kat käyttävät oppilaskoh-taisia lait-teita. Kysely hen-kilöstölle (tulokset +)	0-4-luokat käyttävät yh-teiskäyttö-laitteita. 5.-9.vuosiluo-kat käyttävät oppilaskoh-taisia lait-teita. Kysely hen-kilöstölle (tulokset +)	0-4-luokat käyttävät yh-teiskäyttö-laitteita. 5.-9.vuosiluo-kat käyttävät oppilaskoh-taisia lait-teita. Kysely hen-kilöstölle (tulokset +)

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistymistä tuetaan. Oppilaiden kokemus omasta hyvinvoinnista.	Hyvinvointikysely oppilaille 2 kertaa vuodessa	-	-	Kyselyn keskiarvo/vastanneet ka 8 (asteikolla 4-10)	Kyselyn keskiarvo/vastanneet ka 8 (asteikolla 4-10)	Kyselyn keskiarvo/vastanneet ka 8 (asteikolla 4-10)
Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Hyvinvointikysely henkilöstölle vuosittain. Sairauspoissaolojen määrä (pl. työhön liittymättömät tapaturmat tms.) pv/työntekijä	Ei toteutunut	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Hyvinvointikyselyn tulokset paranevat edellisestä vuodesta. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Hyvinvointikyselyn tulokset paranevat edellisestä vuodesta. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+) Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Hyvinvointikyselyn tulokset paranevat edellisestä vuodesta. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+) Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)
Yhteistyö perheiden ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa	Yhteisöllisten tapahtumien määrä.	-	-	Yhteisöllisten tapahtumien määrä (+)	Yhteisöllisten tapahtumien määrä (+)	Yhteisöllisten tapahtumien määrä (+)

480 Varhaiskasvatus

Palvelusuunnitelma
Varhaiskasvatuksen tehtäväalue vastaa kunnalle kuuluvista lasten varhaiskasvatus sekä lasten kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuen tehtävistä.

Kustannuspaikat

4801 Varhaiskasvatuksen ostopalvelut
4802 Esiopetuksen ostopalvelut
4805 EHA päivähoito

4807 Palvelusetelit
4840 Saimaanharjun päiväkoti
4844 Saimaanharjun vuorohoito
4860 Vehkataipaleen päivähoito
4890 Kotihoidontuki

Toiminnan painopisteet 2024–2026

- Varhaiskasvatuspalvelujen subjektiivisiin oikeuksiin ja tarpeisiin vastataan taloudellisesti kestävällä pohjalla.
- Toiminnassa kehitetään resursointia muuttuvat olosuhteet huomioiden henkilöstön työhyvinvoinnin varmistamiseksi.
- Yhteistyön kehittäminen eri yhteistyötahojen kanssa henkilöstön ja perheiden hyvinvoinnin näkökulmasta
- Varhaiskasvatus edistää kuntastrategian visiota "Parasta Elämää" vastaamalla palvelutarpeisiin parhaalla mahdollisella tavalla.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	280 090	292 170	176 000	176 000	176 000
TOIMINTAKULUT	-2 263 269	-2 472 581	-2 567 335	-2 583 888	-2 583 888
TOIMINTAKATE	-1 983 179	-2 180 411	-2 391 335	- 2 407 888	-2 407 888

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteutuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Varhaiskasvatus						
Sähköisen oppimisympäristön kehittäminen.	Onnistunut Digilaitteiden hankinta päiväkotiin. Laitteiden käyttö/ lapsiryhmä	-	-	Kaksi ryhmäkohtaista laitekokonaisuutta, joita käytetty n.2x/ kk/ lapsiryhmä	Kaksi ryhmäkohtaista laitekokonaisuutta, joita käytetty n.2x/ kk/ lapsiryhmä	Kaksi ryhmäkohtaista laitekokonaisuutta, joita käytetty n.2x/ kk/ lapsiryhmä
Kodin ja varhaiskasvatuksen yhteistyön kehittäminen.	Huoltajien kokemus yhteistyöstä, keskiarvo/ vastanneet Erilaisten yhteistyötahoje n kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen	-	-	Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö hyvä.	Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö hyvä Huoltajien osallistaminen ja kuuleminen, yhteistyön kehittäminen	Huoltajien ja henkilöstön välinen yhteistyö hyvä Huoltajien osallistaminen ja kuuleminen, yhteistyön kehittäminen

Henkilöstön työhyvinvointi paranee.	Työtyytyväisyyskyselyn tulokset Työhyvinvointikuukausien suunnittelu ja toteuttaminen Resurssihenkilön/-henkilöiden rekrytointi ja työnkuvan kehittäminen.	-	-	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi. Onnistunut rekrytointi ja työnkuva.	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi. Suunnitteluun ja toteutukseen osallistaminen ja osallistuminen. Onnistunut rekrytointi ja työnkuva.	Henkilöstön hyvä työhyvinvointi. Suunnitteluun ja toteutukseen osallistaminen ja osallistuminen. Onnistunut rekrytointi ja työnkuva.
Lapsiryhmien käyttöasteen tehostaminen	Käyttöaste min. 85 %	Ei toteutunut	min. 85 %	min. 85 %	min. 85 %	min. 85 %

490 Kulttuuri ja vapaa-aika

Palvelusuunnitelma

Kulttuurin ja vapaa-ajan tehtäväalue vastaa kunnan kirjasto-, liikunta-, kulttuuri-, nuorisopalveluista.

Kustannuspaikat

4900 Kirjasto
4910 Museo- ja näyttelytoiminta
4920 Taiteen perusopetus
4925 Muu taiteen perusopetus
4930 Kansalaisopisto
4940 Muut kulttuuripalvelut
4941 Taipalsaari päivät
4949 Kulttuuripalveluiden kehittämishankkeet
4950 Liikuntapalvelut
4952 Nuorisopalvelut
4956 Vapaa-aikapalveluiden kehittämishankkeet
4957 Kansainvälinen nuorisotyö

Toiminnan painopisteet 2024–2026

- Kirjastoyhteistyön vakiinnuttaminen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa.
- Työyhteisön hyvinvoinnin ja henkilöstön jaksamisen edistäminen.
- Liikunta- ja kulttuuripalveluiden tarjoaminen, tukeminen ja edistäminen yhteistyössä paikallisten sekä maakunnallisten toimijoiden kanssa.
- Nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- Kouluissa tehtävän nuorisotyön laadun ja työmuotojen kehittäminen ja monipuolistuminen.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	35 827	61 500	67 752	39 724	39 724
TOIMINTAKULUT	-557 565	-632 589	-685 508	-643 324	-645 787
TOIMINTAKATE	-521 737	-571 089	-617 756	-603 599	-606 062

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2022	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Kulttuuri ja vapaa-aika						
Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen määrä (pl. työhön liittymättömät tapaturmat tms.) pv/työntekijä	-	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)	Henkilöstön hyvä hyvinvointi. Ei kasvua henkilöstön sairauspoissaoloissa. (+)
Liikunta- ja kulttuuripalveluiden tarjoaminen, tukeminen ja edistäminen	tapahtumamäärät / liikuntatilojen varausaste / harrastajamäärät/ liikuntakysely	-	2022 määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	2023 (ennen epidemiaa) määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	2024 määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun	2025 määrät / kuntalaisten tyytyväisyys laatuun
Nuoret osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kouluissa tehtävän nuorisotyön kehittäminen.	Nuorisotalon toimintaan osallistuvien kysely (asteikko 1–5) Kouluissa tehtävän nuorisotyön arviointikriteeristön mukainen itsearviointi	-	-	Nuorten kysely ka 3 Itsearviointi Ka 3	Nuorten kysely ka 3 Itsearviointi Ka 4	Nuorten kysely ka 4 Itsearviointi Ka 4

Sivistyspalvelut yhteensä

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	1 353 896	1 251 031	1 209 020	1 168 492	1 104 492
TOIMINTAKULUT	-9 489 443	-10 676 559	-11 189 089	-11 210 021	-11 177 245
TOIMINTAKATE	-8 135 547	-9 425 528	- 9 980 069	-10 041 529	-10 072 753

50 Tekniset palvelut

Teknisten palveluiden tehtävänä on vastata rakennusvalvonta- ja lupapalveluista sekä kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta, kaavoituksesta, kunnan omistaman rakennetun ympäristön (kadut, verkostot, puistot, leikkikentät, satamat, muut yleiset alueet sekä rakennukset ja rakennelmat) kunnossapito-, siivous- ja käyttötehtävistä, sekä vesi- ja viemärilaitoksen ylläpitämisestä. Teknisten palveluiden toimiala vastaa lisäksi Etelä-Karjalan maaseututoimen sekä Lappeenrannan seudun ympäristötoimen ja Etelä-Karjalan jätehuollon sopimusohjauksesta.

Teknisten palveluiden tehtävät

- rakennusvalvonta- ja lupapalvelut
- kaavoitus
- kunnan oma rakentaminen ja rakennuttaminen
- kunnossapito, siivous ja käyttötehtävät kunnan omistamilla rakennetuilla alueilla, mm. kadut, verkostot, puistot, leikkikentät, satamat, yleiset alueet, rakennukset ja rakennelmat
- vesi- ja viemärilaitoksen ylläpito

Lisäksi tekninen toimiala vastaa

- Etelä-Karjalan maaseututoimen
- Lappeenrannan seudun ympäristötoimen
- Etelä-Karjalan jätehuollon sopimusohjauksista.

500 Teknisten palveluiden hallinto

Toiminnan tarkoitus

Teknisten palveluiden hallinnon tehtävänä on avustaa teknistä lautakuntaa toimialan johtamisessa ja toimintojen linjauksia koskevien päätösten valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Teknisten palveluiden hallinto vastaa lisäksi alueellisen maaseututoimen, jätehuollon sekä seudullisen ympäristötoimen sopimusohjauksesta. Tekninen hallinto toimii linkkinä sidosryhmätyöskentelyssä.

Riskianalyysi

Toimintaympäristössämme on tällä hetkellä paljon muuttuvia tekijöitä. Euroopan turvallisuustilanteen tuomat riskit voivat vaikuttaa meidänkin työhön ja kustannuksiin. Energian hintojen ei ennusteta olevan yhtä kovasti kuin vuosi sitten, mutta näiden muutoksiin on varauduttava. Sähkönhinnat on kiinnitettävä riittävän pitkällä aikajänteellä, jotta hinnat eivät pääse kipuamaan liian korkealle. Uusi sähkön toimittaja onkin kilpailutuksessa ja päätöksen teossa kausille 2025-2028. Polttoaineen hankinnassa on oltava isommissa kilpailutuksissa mukana. Lämpölaitokset ovat jo onneksi hakkeella toimivia, mutta puuhakkeenkin hinta näyttää kohoavan tasaisesti.

Rakennuslain uudistus on iso riski meidän rakennusvalvonnalle. Kuinka vastaamme sen tuomiin haasteisiin ja kuinka saamme lain pykälät isomman väestön tietoisuuteen. Uuden rakennuslain vapauttavien pykälien perusteella, rakennusvalvonnan valvonta vastuu kasvaa entisestään. Lain muuttumisen takia on kuntaan määriteltävä uusi rakennusjärjestys. Rakennusjärjestyksen uusiminen saattaa mahdollisesti vaatia vielä hallintosäännön muutoksia.

Henkilöstön riittävyys ja jaksaminen on huomioitava jokapäiväisessä toiminnassamme. Teknisellä osastolla on tällä hetkellä henkilöstövajausta. Henkilöstövaje rasittaa jaksavuutta pitkällä aikajaksolla. Henkilöstön koulutukseen on panostettava ja osaamista on kehitettävä

Isot rakennushankkeet vaativat henkilöstöltä osaamista ja organisointia. Tähän tulee vastata riittävällä ja osaavalla henkilöstöllä hankkeita vetämään.

Tulevien vuosien taloudelliset haasteet on tunnistettava ja pyrittävä löytämään tapoja toimia tehokkaammin ja tuottavammin. Taloudelliset haasteet voi tuoda vastaan selvitystarpeista, kuinka toimintaa voisi tehostaa, samalla säästämällä viivan alle jääviä euroja. Talouden seurantaan on panostettava ja kaikkien esihenkilöiden on tätä tehtävä yhtenä jokapäiväistä rutiinia. Budjettien ylitykset tulee huomioida hyvissä ajoin ja näiden osalta on tehtävä tarvittavat toimet hyvissä ajoin.

Teknisten palveluiden hallinnon Kustannuspaikat

6000 Hallinto
6004 Maaseututoimi
6006 Jätehuolto
6007 Ympäristötoimi
6020 Palo- ja pelastustoimi

Toiminnan painopistealueet 2024 - 2026

Kutilan kanava hankkeen suunnitteluttaminen ja urakkakilpailuttaminen vuoden 2024 aikana. Kanava-alueen ja pumppaamoiden rakentamisen aloitus vuodelle 2025.

Saimaanharjun alueen (koulun piha-alue, urheilukenttä ja konstunmontun) kehittäminen ja investointiohjelman mukainen toteuttamisen aloittaminen.

Kirkonkylän alueen yleissuunnitelman ja aluekehityksen edistäminen. Kirkonkylän satama-alueen kehityssuunnitelman laatiminen.

Kirkonkylän sataman ja Pappilanniemen välisen sillan suunnitteluttaminen.

Liikenneturvallisuustyöhön panostaminen ja liikenneturvallisuus suunnitelmien päivittäminen yhteistyössä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa.

Teknisen toimen hallinto valvoo ja organisoi kaikki teknisen toimen investoinnit ja hankkeet. Teknisen toimen hallinto raportoi taloustiedot säännöllisesti tekniselle lautakunnalle.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	7 800	100 000	8 000	8 000	8 000
TOIMINTAKULUT	-980 438	-614 570	-600 066	-602 333	-611 426
TOIMINTAKATE	-972 638	-514 570	-592 066	-594 333	-603 426

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2023	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Teknisten palveluiden hallinto						
Rakennuslain tuomat uudet ohjeistukset haltuun henkilöstöllä	Toteuma %			100	0	0
Pappilanniemen siltahankkeen suunnitelmat laadittuna 2024 ja lupaprosessi käsiteltynä 2025	Toteuma %			100	100	0
Kutilan kanavahankkeen suunnitteluttaminen jotta rakentaminen voidaan kilpailuttaa	Toteuma %			100	0	0
Saimaanharjun alueen (koulu, urheilukenttä ja konstunmontun) suunnitemat valmiina 2023 ja toteutettu vuosittaisen määrärahan mukaisesti 2024-2026	Toteuma %	50	100	100	100	100

510 Kaavoitus

Toiminnan tarkoitus

Teknisten palveluihin kuuluu kunnan alueella tapahtuva kaavoitus ja maankäytön suunnittelu ja sen ohjaus. Maankäytön suunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja elinvoimaiselle asuin- ja elinympäristölle.

Kustannuspaikat

6035 Kaavoitus

Toiminnan painopistealueet 2024 - 2026

Yleiskaavat

- Kirkonkylä-Saimaanharjun-Ketveleen alueen yleiskaavoituksen hyväksyminen vuoden 2024 aikana.
- Suur-Saimaan osayleiskaavan päivitystyön edistäminen ja suunnitteluttaminen
- Vehkataipaleen kyläyleiskaavan päivitystyö
- Pien-Saimaan osayleiskaavan muutokset

Asemakaavoitus

- Kuivaketveleen yrityspuiston asemakaava
- Kirkonkylän asemakaavamuutokset ja laajennukset
- Kuivaketveleen uuden asemakaavan käynnistäminen ja suunnitteluttaminen
- Saimaanharjun alueen kaavamuutokset

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	101 893	46 625	30 000	30 000	30 000
TOIMINTAKULUT	-125 663	-153 720	-134 909	-136 830	-137 658
TOIMINTAKATE	-23 770	-107 095	-104 909	-106 830	-107 658

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2023	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Kaavoitus						
Kirkonkylän alueen kehitys-/yleissuunnitelman laatiminen	Toteuma %			100	0	0
Suursaimaan osayleiskaava päivityksen ehdotusvaihe suoritettuna	Toteuma %			100	0	0
Vehkataipaleen kyläyleiskaavan käynnistäminen	Toteuma %			100	0	0

570 Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut

Toiminnan tarkoitus

Rakennusvalvonnan päätehtävä on ohjata ja valvoa kaavojen ja rakennusjärjestyksen noudattamista ja huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä ja rakennustyön viranomaisvalvonnasta sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa.

Kustannuspaikat

6700 Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut

Toiminnan painopistealueet 2024 - 2026

Rakennuslaki muuttaa vuoden 2025 alussa ja Taipalsaaren kunnan rakennusjärjestys on uusittava lain pykälien mukaisiksi. Lisäksi rakennusvalvonnan taksojen päivitys tulee tehdä rakennusjärjestyksen uusinnan yhteydessä. Rakennuslain tuomat muutokset voivat tuoda mukanaan koulutustarpeita, esim tietomallien hyödyntäminen. Rakennusvalvonnan on oltava mukana muuttuvassa ympäristössä ja kehityttävä ja kehitettävä toimintaa sen mukaisesti.

Kiinteistörekisterien selvitysprosessin kartoitukset on pääosin tehty. Kartoituskierrokset ja lupien läpikäynti on poikinut rakennusvalvonnalle jatkoon paljonkin työtä, johon pitää panostaa.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	80 903	72 000	62 000	67 000	72 000
TOIMINTAKULUT	-202 618	-165 286	-155 301	-168 139	-169 315
TOIMINTAKATE	-121 715	-93 286	-93 301	-101 139	-97 315

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2023	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut						
Lupahakemukset sähköisessä muodossa	Sähköisen lupajärjestelmän käyttö aste %	90	95	95	95	100
Paperilupien sähköinen arkistointi	Toteuma % edellisvuoden lukemaan			10	10	10
Rakennusjärjestysken uudistus	Toteuma %			90	100	
Rakennusvalvonnan infotilaisuudet	Toteuma kpl	1	2	2	2	2

575 Liikenneväylät

Toiminnan tarkoitus

Liikenneväylät -tehtäväalue vastaa kunnan kaava- ja yksityisteihin liittyvien asioiden hoitamisesta. Liikenneväyliä kehitetään ja toimitaan sovitulla tavalla liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti. Kunta avustaa yksityisiä tieosuuskuntia, jotka pitävät yksityistieverkkoa kunnossa. Kaavateiden ylläpito teetetään ostopalveluna.

Kustannuspaikat

6750 Kaavatiet
6755 Yksityistiet, haja-asutusalue

Toiminnan painopistealueet 2024 - 2026

Kunnan alueella on vielä iso määrä huonokuntoisia pinnoitettuja ja pinnoittamattomia tieverkon osia. Näitä tulee edelleen kehittää ja uusia vuosittaisen määrärahan puitteissa. Katuvalaisinverkosto alkaa olemaan jo hyvässä kunnossa ja kattaa valtaosan kunnan asemakaavoitetusta alueesta. Seuraavana kehityskohteena on Saimaanharjun alueen katuvalaisin verkoston uusiminen.

Liikenneturvallisuussuunnitelman päivitys on edessä vuoden 2024-2025 aikana.

Liikenneturvallisuuden kehittämiseen ja liikenneturvallisuustyöhön panostaminen tulevina vuosina on erittäin tärkeää.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-292 589	-368 225	-291 210	-295 290	-295 290
TOIMINTAKATE	-292 589	-368 225	-291 210	-295 290	-295 290

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2023	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Liikenneväylät						
Kävely- ja pyöräilyohjelman tuomat kehittämiskohden toteuttaminen	Kohdemäärä			3	3	
Liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpideohjelman päivittäminen	Toteuma %	0	100	100	0	0

580 Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet

Toiminnan tarkoitus

Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet -tehtäväalue vastaa kunnan rakennetun ympäristön (kadut, puistot, leikkikentät ja muut yleiset alueet), sekä rakennusten ja rakennelmien kunnossapito- ja käyttötehtävistä.

Kustannuspaikat

6800	Kiinteistönhuolto (yhteiset kustannukset kaikille kiinteistöille)
6801–6845	Käsittää rakennuksittain kunnan eri kiinteistöt
6850	Puistot ja yleiset alueet
6852	Laiturit ja maapaikat
6860	Siivouspalvelut

Toiminnan painopistealueet 2024–2026

Saimaanharjun koulun, urheilukentän ja konstunmontun alueen suunnittelutyö on saatu hyvin pitkälti valmiiksi. Valtiolta on haettu investointiavustusta näiden rakentamiseen ja tähän on avustus myönnetty. Rakentamisen aloittaminen keväällä 2024 ja vaiheistettuna niin, että alue on valmiina viimeistään vuonna 2026.

Olemassa olevan rakennetun infran saneerausohjelman seuraaminen ja investoiminen kohteiden korjaukseen on tärkeässä roolissa. Tulevina vuosina kunnantalon peruskorjaus ja paloaseman saneeraus/uudisrakentamisen tulevat vastaan ja niiden valmisteleminen on aloitettava vuosien 2024-2025 aikana. Vuoden 2024 aikana on tavoitteena uusia väinölän katto.

Kunnan olemassa olevien kiinteistöiden oikea-aikaisilla huoltotoimenpiteillä pyritään pitämään kunnan rakennetut kohteet kunnossa ja käyttökelpoisina kokonaisuuksina.

Leikkipuistojen systemaattisella tarkastusjärjestelmällä pidetään leikki- ja liikuntavälineiden toiminnallisuus ja turvallisuus ajantasaisena. Pappilanniemeen rakennetaan uusi leikkipuisto ja pelikenttä, johon yhdistyy rantaraittina jatkuva ulkoilureitti Pappilanniemen laavulle.

Ympäristönhoidolla pidetään kunnan yleiset alueet siisteinä ja houkuttelevina. Saimaanharjun satama toimii porttina Taipalsaarelle tulijoille.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 033 670	2 136 884	2 207 850	2 219 610	2 225 882
TOIMINTAKULUT	-2 936 823	-2 369 423	-2 430 188	-2 486 642	-2 949 696
TOIMINTAKATE	-903 153	-232 539	-222 338	-267 032	-268 814

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2023	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet						
Pitkän tähtäimen suunnitelmien tuomien korjaustarpeiden jalkauttaminen / käytäntöönpano	Suunnitellut kohteet / toteuma %	100	100	100	100	
Kiinteistönhuollon laskumäärien vähentäminen vs. edellinen vuosi	Laskumäärät verrattuna edellisen vuoteen, 1= toteutunut			1		
Sähköisten lukkojen käyttöönotto venelaitureille	Toteuma %	0	100	100		

Laadunohjausjärjestelmän laatutason pitäminen tavoitetasolla 3 - hyvä	Ohjausjärjestelmän mittausperusteiden mukaisesti säännöllisesti mitattuna useamman kerran vuodessa. 1 = toteutunut		1	1	1
Työmäärämitoituksissa pysyminen normaali ja poikkeutilanteissa. Pyritään välttämään ylitöiden tekemistä	Työseuranta 1 = toteutunut		1	1	1

590 Vesihuoltolaitos

Toiminnan tarkoitus

Vesihuoltolaitoksen tehtäväalue vastaa vesi- ja viemärilaitoksen ja verkostojen ylläpidosta ja huoltotehtävistä sekä uusien alueiden vesi- ja viemärilaitteiden rakentamisesta.

Kustannuspaikat

6910 Vesihuoltolaitos

Toiminnan painopistealueet 2024–2026

Vesilaitoksen korjausvelan pienentäminen tulee olla painopisteenä tuleville vuosille. Uudistusta kaipaavat vesi ja viemäriverkostoille on varattava riittävät määrärahat, jotta korjausvelkaa ei ainakaan kasvateta tulevina vuosina.

Kunnan alueella on reilut 900 vesi asiakasta ja nykytekniikan avulla vanhat vesimittarit pystyttäisiin vaihtamaan etäluettaviin mittareihin. Tällä saataisiin koko ajan reaaliaikaista laskutusta aikaiseksi kuntalaisille ja vesilaitokset tulos olisi paremmin ennustettavissa nykyaikaiseen järjestelmään verrattuna. Kunnan alueella on lisäksi huomattavasti vanhentuneita vesimittareita, jotka kaipaavat uudistamista. Kaikkia mittareita ei pystytä kerralla vaihtamaan, koska urakka on valtava, mutta oikein aikataulutettuna, alue kerrallaan työ voitaisiin saada valmiiksi 2–3 vuoden aikana.

Tehtäväalueen talous

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	536 230	617 499	590 452	601 252	601 252
TOIMINTAKULUT	-359 078	-454 414	-460 745	-479 595	-480 092
TOIMINTAKATE	177 152	163 085	129 707	121 657	121 160

Tehtäväalueen tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari / toimenpide	Toteuma TP 2023	Tavoitearvo TA 2023	Tavoitearvo TA 2024	Tavoitearvo TS 2025	Tavoitearvo TS 2026
Vesihuoltolaitos						
Vesimittarien vaihtotyön aloittaminen etäluettaviin mittareihin, yksi pilottialue vuodelle 2023, jatkototeutus vuosittain	Toteutus	10 %	10 %	10 %	55 %	100 %
Verkostohävikin pienentäminen vuoden 2022 tavoitearvosta	Todetaan mittarilukemista vertailuarvona vuosi 2022		-10	-20	-30	- 30 %

Tekniset palvelut yhteensä

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	2 760 495	2 973 008	2 898 302	2 925 862	2 937 134
TOIMINTAKULUT	-4 897 209	-4 125 638	-4 072 419	-4 168 829	-4 188 477
TOIMINTAKATE	-2 137 714	-1 152 630	-1 174 117	-1 242 967	-1 251 343

Koko kunta käyttötalous yhteensä

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	5 719 951	5 873 294	5 613 801	5 573 482	5 588 014
TOIMINTAKULUT	-33 319 287	-17 838 413	-17 936 250	-18 012 441	-18 160 605
TOIMINTAKATE	-27 599 336	-11 965 119	-12 322 449	-12 438 959	-12 572 591

4. TULOSLASKELMAOSA

4.1 Tuloslaskelmaosan tuloarviot ja määrärahat

	TP 2022	TA 2023	TA 2023 + muutos	TA 2024	TS 2025	TS 2026
VEROTULOT						
Kunnan tulovero	18 493 492	9 051 000	9 051 000	8 438 000	8 834 000	9 096 000
Kiinteistövero	2 252 432	2 066 000	2 066 000	2 163 000	2 163 000	2 163 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	967 403	637 000	637 000	462 000	497 000	507 000
	21 713 327	**11 754 000**	**11 754 000**	**11 063 000**	**11 494 000**	**11 766 000**
VALTIONOSUUDET						
Valtionosuudet	**7 132 077**	**2 846 942**	**2 846 942**	**2 130 227**	**2 302 027**	**2 414 190**
MUUT NETTO alla olevista	**-111 710**	**-194 900**	**-194 900**	**-184 600**	**-234 600**	**-234 600**
Korkotuotot talletuksista	0	100	100	0	0	0
Korkotuotot antolainoista	7 744	6 000	6 000	5 900	5 900	5 900
Muut korkotuotot	0	0	0	0	0	0
	7 744	6 100	6 100	5 900	5 900	5 900
Osinkotuotot ja osuuspo korot	2 553	2 000	2 000	2 500	2 500	2 500
Viivästyskorkotulot	1 317	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Muut rahoitustuotot	6 582	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
	10 451	9 000	9 000	9 500	9 500	9 500
Korkokulut lainoista	-129 085	-200 000	-200 000	-200 000	-250 000	-250 000
	-129 085	-200 000	-200 000	-200 000	-250 000	-250 000
Viivästyskorkomenot	-60	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-760	-10 000	-10 000	0	0	0
	-821	-10 000	-10 000	0	0	0

Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuottoina tuloslaskelmassa käsitellään arvioidut korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotulona on budjetoitu antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikennetileiltä talousarviovuonna saatavat tuloarviot (yhteensä 5.900 €). Muina rahoitustuottoina on budjetoitu mm. verotilityskorot, osingot ja osuuspääomien korot (yht. n. 9.000 €).

Rahoituskuluina on budjetoitu arvioidut korkomenot ja muut rahoitusmenot. Korkomenoja ovat pitkäaikaisista lainoista ja lyhytaikaisista lainoista talousarviovuodelta maksettavat korot 200.000 euroa. Muita rahoitusmenoja ovat mm. limiittimaksut, verotilityskorot ja viivästyskorot (yht. 10.000 €).

Tilinpäätössiirrot

Budjetoitavia tilinpäätössiirtoja ovat erät, joiden toteutuminen on arvioitavissa talousarviota laadittaessa. Tällaisia eriä ovat muun muassa investointivarauksen purkaminen ja siihen liittyvä poistoeron muodostaminen koskien talousarviovuonna toteutettavia investointihankkeita. Myös aiemmin toteutuneisiin investointeihin liittyvä poistoeron purkaminen budjetoidaan tilinpäätössiirtoina.

Vuoden 2024 talousarvioon on budjetoitu edelleen edellisten vuosien mukaisesti tilinpäätössiirtona poistoeron vähennys (parantaa tulosta) 92.734 euroa.

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ

Talousarvioesityksen toimintakate vuodelle 2024 on -12.322.449 euroa. Talousarvio-esityksen vuosikate vuodelle 2024 on 686.178 euroa.

Vuoden 2024 nettoinvestointimenot ovat esityksessä 1.166.064 euroa. Poistojen taso talousarviossa vuodelle 2024 on 1.476.730 euroa.

Talousarvion 2024 tuloslaskelman tilikauden tulos vuodelle 2024 on -790.552 euroa.

Tilikauden 2024 alijäämä poistoerokirjauksen jälkeen on -697.818 euroa.

5. RAHOITUSOSA

5.1 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

		TP 2022	TA2023	TA2023 + muutos	TA2023 ennuste	TA 2024	TS 2025	TS 2026		TS 2027e	TS 2028e
Toiminnan rahavirta											
Vuosikate	+/-	1 108 534	2 440 723	2 412 723	2 412 723	686 179	1 122 220	1 415 523		1 500 000	
Satunnaiset erät	+/-										
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	- 480 535									
Investointien rahavirta											
Investointimenot	-	-1 003 780	-2 477 968	- 2 697 968	-2 697 968	-1 766 064	-8 195 064	- 8 616 202		-1 671 269	
Rahoitusosuudet investointeihin	+	521 272	962 500	962 500	962 500	600 000	6 450 000	6 250 000		-	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	+	94 428	120 000	120 000	120 000	120 000	120 000	120 000		120 000	
Toiminnan ja investointien rahavirta	+/-	239 919	1 045 255	797 255	797 255	- 359 885	- 502 844	- 830 679		- 51 269	-
Rahoituksen rahavirta											
Antolainauksen muutokset		-	-	-	-	-	-	-		-	-
Antolainasaamisten lisäykset	-		- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000	- 50 000		- 50 000	
Antolainasaamisten vähennykset	+		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000		50 000	
Lainakannan muutokset		**-1 850 057**	**- 234 380**	**- 234 380**	**- 234 380**	**1 069 492**	**- 116 223**	**- 265 095**		**- 165 095**	**-**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+		1 500 000	1 500 000		3 000 000	2 000 000	1 500 000		1 000 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	-1 851 357	-1 734 380	- 1 734 380		-1 930 508	-2 116 223	- 1 765 095		-1 165 095	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	1 300									
Oman pääoman muutokset	+/-										
Muut maksuvalmiuden muutokset	+/-	- 440 488			- 365 148						
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-2 050 625	810 875	562 875	197 727	709 607	- 619 067	- 1 095 774		- 216 364	-
Rahavarat 31.12.*		400 449	1 211 324	963 324	598 176	1 307 783	688 716	- 407 058		- 623 422	- 623 422
Rahavarat 1.1.		2 451 075	400 449	400 449	400 449	598 176	1 307 783	688 716		- 407 058	- 623 422
(TA2021-riville tilinpäätöksestä TP2021 kirjattu 2.886.634 !)											
Pitkäaikainen laina 31.12. €		11 572 744	11 338 364	11 338 364	11 338 364	12 407 856	12 291 633	12 026 538		11 861 443	11 861 443
Pitkäaikainen laina per asukas		2 538	2 500	2 500	2 500	2 686	2 731	2 691	4800	2 579	2 579
		4559	4535	4535	4535	4620	4501	4469		4600	4600

Kuntatodistuksia käytetään myös täydentävänä lyhyen ajan rahoitusinstrumenttina.

Talousarvioon esitetään rahoitusosaan pitkäaikaisen lainan lisäystä 3.000.000 euroa vuodelle 2024. Pitkäaikainen lainakanta tilikauden alussa on 11,3 milj. euroa ja tilikauden 2024 lopussa 12,4 milj. euroa, jos lisälaina nostetaan täysimääräisesti.

Antolainauksen muutokset

Antolainauksen muutoksena budjetoidaan taseen pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien lainasaamisten lisäykset ja vähennykset. Vaihtuvien vastaavien lainasaamisten muutokset budjetoidaan rahoitusosassa vaikutus maksuvalmiuteen -erässä tai ne voidaan budjetoida sitä ennen omana muut lainasaamisten muutokset -eränä.

Antolainasaamisten lisäykseen budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista. Antolainasaamisten vähennykseen budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset. Antolainauksen muutokset -erä on sitova valtuustoon nähden. Vuodelle 2024 budjetoidulla erällä varaudutaan mahdollisiin hankkeiden välirahoituksiin.

Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys ja vähennys sekä lyhytaikaisten lainojen muutos. Pitkäaikaisten lainojen vähennyksenä budjetoidaan kunnan pitkäaikaisten lainojen lyhennykset talousarviovuoden aikana. Lyhytaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset budjetoidaan nettomääräisenä. Lainakannan muutokset -erä on sitova valtuustoon nähden kokonaiseränä.

Tavoitteena on, että talouden investointimenot on pystyttävä kattamaan vuosikatteella suunnittelukaudella. Näin ei kuitenkaan talousarvio- ja suunnitteluvuosilla 2025–2027 ole mahdollista. Maksuvalmiutta turvataan tilapäisillä lyhytaikaisilla luotoilla esim. kuntatodistuksilla. Korkean investointitason takia maksuvalmiuden turvaamiseksi joudutaan turvautumaan myös pitkäaikaiseen lainoitukseen.

Kunnalla on taseessa 31.12.2022 kertynyttä ylijäämää 2.203.702,99 euroa. Tilikauden 2023 tulos lisää kertynyttä kumulatiivista ylijäämää arviolta n 1,1 milj. euroa.

6. HENKILÖSTÖOSA

6.1 Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön lukumäärä **Vakinaiset, määräaikaiset, henkilötyövuosina**				
	TA 2023	**TA 2024**	TS 2025	TS 2026
	0,0	**0,0**	0,0	0,0
Elinvoiman edistäminen ja kuntakehitys	17,5	**15,0**	14,0	14,0
Siitä:				
Hyvinvoinnin edistäminen	0,5	**0,5**	0,5	0,5
Elinvoiman edistäminen	4,7	**2,5**	1,5	1,5
Työllistämisen edistäminen	12,3	**12,0**	12,0	12,0
Hallintopalvelut	5,0	**5,0**	5,0	5,0
Siitä:				
Hallintopalvelut	3,0	**3,0**	3,0	3,0
Henkilöstöhallinto	1,0	**1,0**	1,0	1,0
Taloushallinto	1,0	**1,0**	1,0	1,0
Sivistyspalvelut	120,9	**124,8**	121,8	121,8
Siitä:				
Sivistyspalveluiden hallinto	3,5	**3,5**	3,5	3,5
Ruokapalvelut	8,2	**8,2**	8,2	8,2
Perusopetus	64,2	**65,3**	64,8	64,8
Varhaiskasvatus	38,5	**41,3**	38,8	38,8
Kulttuuri ja vapaa-aika	6,5	**6,5**	6,5	6,5
Tekniset palvelut	29,8	**29,8**	29,8	29,8
Siitä:				
Teknisten palveluiden hallinto	2,8	**2,8**	2,8	2,8
Rakennusvalvonta- ja lupapalvelut	2,4	**2,4**	2,4	2,4
Kaavoitus	1,1	**1,1**	1,1	1,1
Kiinteistöhuolto ja yleiset alueet	22,0	**22,0**	22,0	22,0
Kunnallistekniikka ja laitokset	1,5	**1,5**	1,5	1,5
Liikenneväylät				
Yhteensä	173,1	**174,5**	170,5	170,5

6.2 Henkilöstökulut

	TP2021	**TP2022**	**TA2023**	**TA2024**
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	6 003 550	6 704 951	7 187 191	7 360 716
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	1 362 386	1 478 929	1 471 727	1 525 524
Muut henkilösivukulut	200 757	218 927	263 520	260 644
Henkilöstökulut yhteensä	7 566 693	8 402 807	8 922 438	9 146 883

7. INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointiohjelman talousarviovuodelle 2024 ja investointisuunnitelman taloussuunnitelmavuosille 2025 – 2026. Investointihankkeen aktivointiraja on **10 000 euroa**. Aktivoitavalla hankintamenolla tarkoitetaan tällöin kokonaismenoja, jotka kirjanpidossa on tarkoitus kirjata tasetilille.

Aktivoitavia ovat ne perusparannusmenot, jotka parantavat hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi. Hyödykkeen tulon- tai palveluntuottamiskyvyn voidaan katsoa kasvaneen, jos perusparannus johtaa

– hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja hyödykkeen tuotantokapasiteetin kasvuun
– suoritteiden laadun merkittävään parantumiseen, tai
– tuotantoprosessin kustannusten merkittävään vähentymiseen.

Korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulontuottamiskyky tai käyttö palvelutuotannossa voidaan säilyttää ennallaan, kirjataan yleensä syntymistilikauden kuluksi. Edellä mainittuja kriteerejä sovelletaan perusparannusmenojen aktivointiedellytyksiä arvioitaessa.

Investointeja suunnitellaan pitkäjänteisesti useiden vuosien suunnittelulaskennoilla. Talousarviokirjassa esitetään vuosien 2024 - 2026 investointisuunnitelmat. Osa investoinneista jatkuu vuoden 2026 jälkeen.

7.1 Investointiohjelma 2024 ja investointisuunnitelma 2025 – 2026

INVESTOINNIT 2.11.2023	Kustannus-arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026		TS 2027	TS2028
Investointimenot ja svop-sijoitukset							
Konsernihallinnon investoinnit							
Kiinteän omaisuuden hankinta	-750 000	-150 000	-150 000	-150 000		-150 000	-150 000
Itärata Oy -hankeyhtiö	-80 000	-5 064	-5 064	-16 202		-21 269	
Kutilan kanava / TA2022-TS2026. (Kts. Investointitulot ko. hankkeelle). Kokonaisinvestoinnin suuruuden päivitetty 07/2022-kustannustasoon.	-17 500 000	-700 000	-7 500 000	-7 500 000		-1 800 000	
Konsernihallinnon inv. Yhteensä (kustannusarvio-sarake ei sis. kaikkia rivejä ja talousvuosia *)	**-18 330 000**	**-855 064**	**-7 655 064**	**-7 666 202**		**-1 971 269**	**-150 000**
Teknisten palveluiden investoinnit							
Pappilanniemen silta	-1 040 000		-40 000			-500 000	-500 000
Olemassa olevan infran perusparannuskohteet (kadut ja tiet, valaistus ym.)	-200 000	-100 000	-100 000				
Paloas./tekn. varikon perusk.	-2 000 000					-1 000 000	-1 000 000
Saimaanharjun koulun piha-alueen kehittäminen koulun ja kuntalaisten käyttöön	-700 000	-300 000	-200 000	-200 000			
Konstun montun ja Saimaanharjun urheilukentän kehittäminen, pumptrack/bmx rata, huoltotilat ja pukutilat ja varastot ym…	-100 000		-100 000				
Konstunrinne kaava-alueen infra	-810 000					-408 000	-402 000
Konstunmäki kaava-alueen infra	-676 000					-338 000	-338 000

INVESTOINNIT 2.11.2023	Kustannus-arvio	TA 2024	TS 2025	TS 2026		TS 2027	TS2028
Saimaanharjun kuntosalirakennuksen katon korjaus	-80 000	-80 000					
Kunnantalon peruskorjaus	-1 608 000			-700 000		-908 000	
Vehkataipaleen koulun vanhan osan kattopeltien vaihto	-50 000		-50 000				
Väinölän katon uusinta	-100 000	-100 000					
Pappilanniemen leikkipuisto ja puistoalue kehittäminen	-100 000	-100 000					
Ketveleen sataman valot ja valvonta	-10 000	-10 000					
Nuorisotilan mattojen uusinta	-10 000	-10 000					
Kirkonkylän koulun mattojen uusintaa	-15 000	-15 000					
Vehkissalin akustiikka	-15 000	-15 000					
Keskuskeittiön koneiden uusintaa	-10 000	-10 000					
Saimaanharjun kevyenliikenteen väylän kunnostaminen päiväkodin ja kaupan takana n.700jm valaistuksineen	-50 000	-50 000					
Teknisten palveluiden inv. yhteensä	**-8 121 959**	**-790 000**	**-490 000**	**-900 000**		**-3 154 000**	**-2 240 000**
Vesilaitoksen investoinnit							
Vesilaitoksen investoinnit	-200 000	-100 000	-50 000	-50 000			
Vesilaitoksen inv. yhteensä	**-200 000**	**-100 000**	**-50 000**	**-50 000**		**0**	**0**
Sivistyspalveluiden investoinnit							
Kirkonkylän koulun laitehankinnat	-21 000	-21 000					
Sivistyspalveluiden inv. yhteensä	**-21 000**	**-21 000**	**0**	**0**		**0**	**0**
Investointimenot yhteensä	**-26 672 959**	**-1 766 064**	**-8 195 064**	**-8 616 202**		**-5 125 269**	**-2 390 000**
Investointitulot							
Kutilan kanava - avustukset	15 000 000	600 000	6 250 000	6 250 000		1 900 000	
Pappilanniemen sillan valtion avustus	500 000					500 000	
Liikuntapaikka-avustus Saimaanharju	200 000		200 000				
Investointitulot yhteensä	**15 500 000**	**600 000**	**6 450 000**	**6 250 000**		**2 400 000**	**0**
Investointien nettomenot (kustannusarvio-sarake ei sis. kaikkia rivejä ja talousvuosia)	**-11 172 959**	**-1 166 064**	**-1 745 064**	**-2 366 202**		**-2 725 269**	**-2 390 000**

Kutilan kanavan investoinnin osalta vuosien 2021 -2023 kertyneet kokonaiskustannukset ovat hanketasolla yhteensä arviolta 1.401.296 euroa ennen avustuksia kunnalle. Taipalsaaren kunnanvaltuuston aiemmin päättämä 225.000 euron omarahoitusosuus määrärahamandaattina täyttyy vuoden 2023 aikana. Vuonna 2023 Taipalsaaren kunnan omarahoitusosuus on 212.500 euroa.

Kutilan kanavan investoinnin taloussuunnitelma on päätetty toteuttamissopimuksen hyväksymisen ohessa kesällä 2023.

8. KONSERNIOSA

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään seuraavat yhteisöt:

Tytäryhtiöt (100 % omistus)
- KOY Taipalsaaren Asunnot
- Taipalsaaren Lämpö Oy

Kuntayhtymät:
- Etelä-Karjalan liitto
- Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä
- Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Eksote)

Lisäksi kunnalla on omistuksia myös muissa yhteisöissä, mutta niiden asema pääsääntöisesti on enintään osakkuusyhteisön (omistus 20-50 %) verran.

Myös Saimaan Kuitu Oy on osakkuusyhteisö.

8.1 Tytäryhtiöiden tavoitteet taloussuunnittelukauden vuosille 2024 - 2026

KOY Taipalsaaren Asunnot sekä Taipalsaaren Lämpö Oy

Talouden tasapainotustyön edellyttämä vähimmäislinjaus kunnan tytäryhteisöille on ollut jo vuoden 2018 talousarviossa edellytetty tavoite: **Yhtiöiden on selviydyttävä oman liikevaihtonsa turvin ilman kunnan taloudellista tukea.**

Muut yksityiskohtaisemmat tavoitteet on esitetty seuraavilla sivuilla.

Yhtiöissä noudatetaan kunnan konserniohjetta, mikä on uudistettu vuonna 2020. Kuntalain 47 §:n mukaisesti omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisetu.

Talouden tasapainotustyö edellyttää varmasti myös muita emokunnan linjaamia selvityksiä yms. mutta ne ovat normaalin omistajaohjauksen toimenpiteiden piirissä.

Konserniyhtiöiden taloudelliset tavoitteet -taulukoissa toisessa sarakkeessa on esitetty mittarien nykyarvot tilanteessa 31.12.2021. Tavoitearvot neljännessä sarakkeessa ovat taloussuunnitelmakauden lopun (tilanne 31.12.2025) tavoitteita. Minimitavoite ja maksimitavoite on esitetty erikseen. Toiminnallisissa ja vaikuttavuuden tavoitteissa on esitetty tavoitearvon nykytila ja tavoitekauden tavoitetasot.

Konserniyhtiöt raportoivat konserniohjeen mukaan säännöllisesti riittävällä laajuudella. Talouden suunnittelukauden 2024 – 2026 pitkän tähtäimen investointisuunnitelmat (PTS) on sisällytetty tavoitteiden saavuttamisen realiteetteihin suunnitelmakauden talousarvioon.

KOY Taipalsaaren asunnot

Taloudelliset tavoitteet

Toiminnalliset ja vaikuttavuuden tavoitteet

	tilanne 31.12.2022	viitteellinen ohjearvo	tavoite
Vieraan pääoman takaisinmaksuaika	yli 10 vuotta	erinomainen alle 1 vuosi hyvä 1-3 vuotta tyydyttävä 3-5 vuotta välttävä 5-10 vuotta heikko yli 10 vuotta	välttävä
Omavaraisuus- %	8,4 %	erinomainen yli 50% hyvä 35-50 % tyydyttävä 25-35% välttävä 15-25% heikko alle 15 %	välttävä
Velkaantumis-%	yli 200 %	erinomainen alle 10 % hyvä 10-60% tyydyttävä 60-120% välttävä 120-200% heikko yli 200%	välttävä
Asuntopolitiikka		Kunnan asuntopoliittinen ohjelma seuraavalle kymmenelle vuodelle on päivittämättä.	asuntopoliittisen ohjelman päivittäminen
Investoinnnit		PTS sekä lakiin tai asetukseen perustuvat pakolliset toimenpiteet korjaushankkeissa	energiatehokkuus sekä öljylämmityksestä luopuminen

	Mittari	**Tavoite**
Käyttöaste	Käyttöasteen pitäminen korkealla	Vähintään 93 %
Vuokrasaatavat	Vuokrasaatavien ennaltaehkäiseminen	vuokrasaatavat < 2 % liikevaihto
Asukaspysyvyys	Asukkaiden alhainen vaihtuvuus, asunnottomuuden ehkäisy	Asukasneuvonta, asumisviihtyvyys
Peruskorjaukset/PTS	Kiinteistöjen korjaus ja huoneistokorjaukset	Talousarvion mukaan
Asukasdemokratia	Asukastoimikunnan jatkaminen ja tukeminen	asukaskokous kerta/

Tuloarviot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Liikevaihto	951 027	983 548	1 043 244	1 043 244	1 043 244
Liiketoiminnan kulut	-820 696	-844 971	-863 030	-865 000	-870 000
Liikevoitto	130 331	138 577	180 214	178 244	173 244
Rahoitustuotot ja -kulut	-82 778	-97 280	-159 569	-159 569	-159 569
Tilikauden voitto	47 245	41 297	20 645	18 675	13 675

Taipalsaaren Lämpö Oy

Taloudelliset tavoitteet

	tilanne 31.12.2022	viitteellinen ohjearvo	tavoite
Vieraan pääoman takaisinmaksuaika	6 vuotta	erinomainen alle 1 vuosi hyvä 1-3 vuotta tyydyttävä 3-5 vuotta välttävä 5-10 vuotta heikko yli 10 vuotta	hyvä
Omavaraisuus- %	15 %	erinomainen yli 50 % hyvä 35-50% tyydyttävä 25-35% välttävä 15-25% heikko alle 15%	hyvä
Velkaantumis-%	154 %	erinomainen alle 10% hyvä 10-60% tyydyttävä 60-120% välttävä 120-200% heikko yli 200%	tyydyttävä

Toiminnalliset ja vaikuttavuuden tavoitteet

		Tavoite
Käyttöaste	Käyttöasteen pitäminen	+/- 2 %
Peruskorjaukset/ huollot	Verkoston korjaukset ja huollot	Talousarvion mukaan
Investoinnit	Investoinnit tehtävä omalla tulorahalla	Talousarvion mukaan
Toimintavarmuus	Käyttökatkosten määrän minimoiminen	ennakointi huoltojen osalta

Tulosarviot

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Liikevaihto	1 011 658	994 404	1 042 503	1 063 353	1 084 620
Liiketoiminnan kulut	-927 543	-832 012	-990 879	-1 000 787	-1 010 794
Liikevoitto	84 115	38 389	51 624	62 566	73 826
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 772	-36 218	-40 241	-41 000	-41 000
Tilikauden voitto	54 055	2 174	11 383	21 566	32 826